

SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO.

RAPORT
(badanie realizowane w okresie I – II 2009r.)

Bydgoszcz, maj 2009r.

Wstęp	3
1. Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie województwa kujawsko-pomorskiego	4
1.1. Struktura lokalnej gospodarki	4
1.1.1. Struktura gospodarki na terenie województwa kujawsko-pomorskiego	4
1.1.2. Bezrobocie	8
1.1.3. Rynek pracy w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim- stan na koniec 2008 roku	14
1.1.4. Liczba osób bezrobotnych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim	16
1.1.5. Oferty pracy w 2008 roku	19
2. Metodologia badania	19
3. Charakterystyka respondentów	21
3.1. Charakterystyka pracodawców pod względem sektora własności oraz sekcji PKD	21
3.1.1. Sektor własności	21
3.1.2. Sekcja PKD	23
3.1.3. Rozmiar zakładów pracy	25
4. Dynamika zmian w strukturze zatrudnienia	27
4.1. Zachodzące zmiany w ostatnich 6 miesiącach w badanych przedsiębiorstwach	27
4.2. Planowany wzrost zatrudnienia w roku 2009	27
4.3. Planowany spadek zatrudnienia w roku 2009	30
4.4. Przedsiębiorstwa nie planujące zmian w zatrudnieniu	32
5. Proces rekrutacji	32
5.1. Trudności związane z pozyskaniem nowych pracowników	34
5.2. Preferowane formy rekrutacji	36
6. Ocena absolwentów pod kątem ich predyspozycji do wejścia na rynek pracy	37
7. Planowana współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy	42
Wnioski	44

Wstęp

Sondaż wśród pracodawców województwa Kujawsko - Pomorskiego został zrealizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy w okresie I – II 2009 r. w ramach projektu 6.1.2. PO KL „**Podniesienie standardów poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy w PUP Bydgoszcz**”.

Celem sondażu jest określenie popytu na pracę w naszym regionie, poznanie aktualnej sytuacji na rynku pracy, czego efektem będzie dostosowanie działań urzędu pracy do potrzeb zarówno pracodawców jak i osób pozostających bez pracy. Ogółem w badaniu wzięło udział 220 decydentów.

Sondaż obejmował następujące szczegółowe zagadnienia:

- analizę struktury zatrudnienia w przedsiębiorstwach w drugiej połowie 2008 roku.
- oszacowanie planowanych zmian w strukturze zatrudnienia w 2009 roku,
- zapoznanie się z opinią pracodawców dotyczącą przygotowania absolwentów szkół do przyszłej pracy zawodowej,
- poznanie źródeł pozyskiwania pracowników oraz napotkanych trudności podczas rekrutacji,
- zakres współpracy z PUP Bydgoszcz z perspektywy pracodawców,
- dane metryczkowe - nazwa zakładu pracy, charakterystyka zakładu pracy pod względem sektora własności, wielkości przedsiębiorstwa, lokalizacji firmy.

1. Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie województwa kujawsko- pomorskiego.

1.1. Struktura lokalnej gospodarki.

1.1.1 Struktura gospodarki na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Na koniec 2008 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zarejestrowanych było 192,2 tys. podmiotów gospodarki narodowej (prócz osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne), z czego na sektor publiczny przypadło 5,7 tys., natomiast na sektor prywatny 186,5 tys. podmiotów. W porównaniu z końcem roku 2007 nastąpił wzrost podmiotów gospodarczych o 1,9%, tj. 3,6 tys. podmiotów.

W 2008r. na sektor publiczny składało się 3,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim, przy czym podmioty mające własność państwową stanowiły 7,7%, samorządową – 65,3%, a mieszaną z przewagą sektora publicznego – 27%. Wśród podmiotów z sektora prywatnego (97,0% zarejestrowanych podmiotów) najwięcej było jednostek mających własność krajową, tj. 97,8% prywatnych podmiotów. Ponadto: podmioty z własnością zagraniczną stanowiły 0,5%, a z własnością mieszaną z przewagą sektora prywatnego – 1,7%.

W IV kwartale analizowanego roku **utworzono** 3,8 tys. nowych podmiotów gospodarczych, m.in.: 3,4 tys. osób fizycznych rozpoczęło prowadzenie działalności gospodarczej, 0,1 tys. spółek handlowych oraz 0,1 tys. spółek cywilnych. Podmiotów **zlikwidowanych** było mniej niż nowo powstałych, tj. 2,8 tys., w tym: 2,2 tys. to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 0,4 tys. – spółek cywilnych i 38 – spółek handlowych.

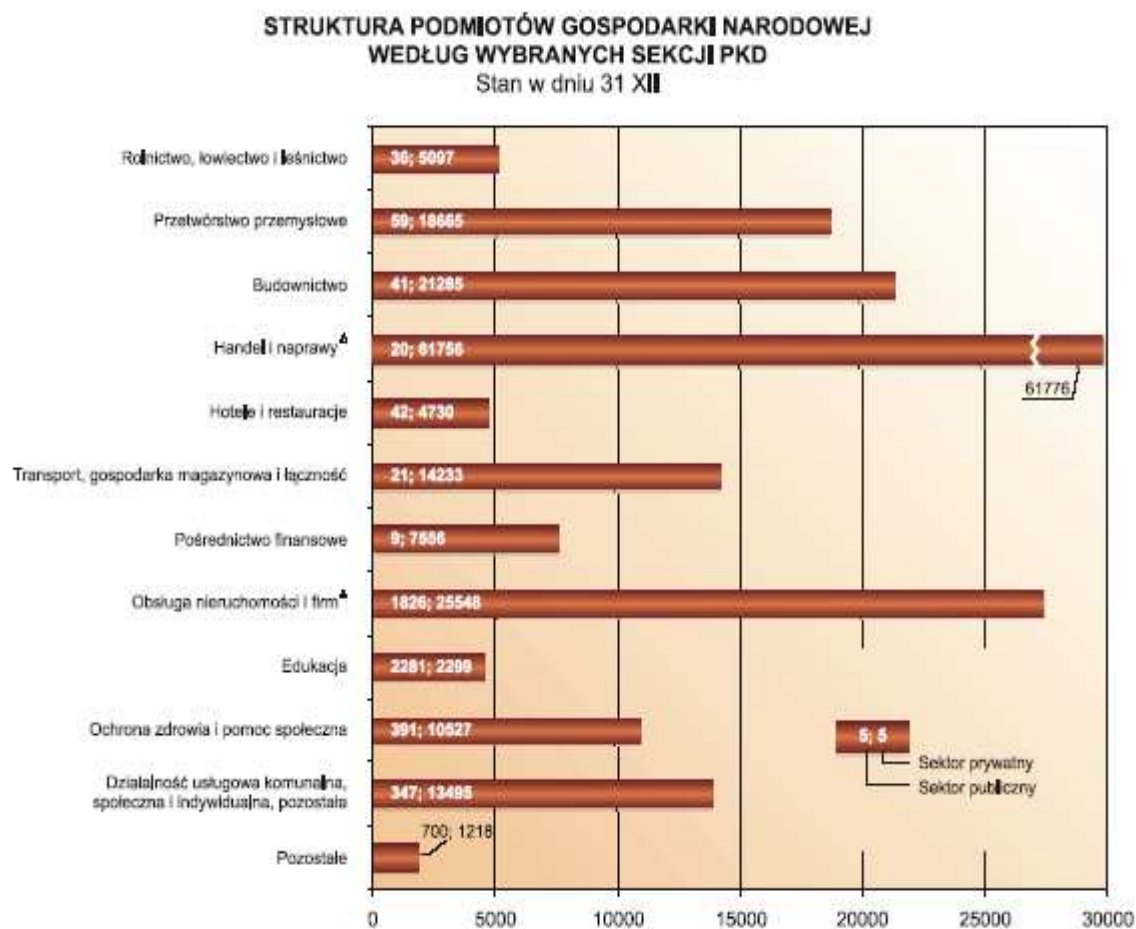
Poniżej przedstawiono tabelę, w której widnieją wszystkie podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności, form prawnych i sekcji PKD.

TABL. 1. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności, wybranych form prawnych i sekcji PKD
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny			Sektor prywatny					
		razem	w tym		razem	w tym				
			przedsiębiorstwa państwowe	spółki handlowe		spółki handlowe	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	spółki cywilne	spółdzielnie	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH										
OGÓŁEM	192182	5773	11	237	186409	10163	1608	12708	968	151475
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5133	36	-	8	5097	272	34	215	190	3863
Rybacktwo	61	-	-	-	61	10	1	1	-	50
Przemysł:										
Górnictwo	124	-	-	-	124	26	2	21	-	77
Przetwórstwo przemysłowe	18724	59	6	52	18665	2473	532	1758	110	14296
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	294	77	-	37	217	95	28	29	2	90
Budownictwo	21326	41	1	18	21285	1268	137	1198	30	18769
Handel i naprawy ⁴	61776	20	1	19	61756	3446	541	5561	200	52525
Hotele i restauracje	4772	42	-	1	4730	180	41	654	2	3892
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	14254	21	-	13	14233	386	67	564	20	13255
Pośrednictwo finansowe	7565	9	-	7	7558	169	5	176	47	7056
Obsługa nieruchomości i firm ⁴	27374	1826	3	38	25548	1394	178	1578	348	18746
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ⁴	1438	622	-	-	816	1	1	-	-	1
Edukacja	4580	2281	-	-	2299	56	6	172	1	2047
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	10918	391	-	17	10527	203	11	319	5	9994
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...	13842	347	-	27	13495	184	26	462	13	6814
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2007 = 100										
OGÓŁEM	101,9	90,2	37,9	100,0	102,3	102,4	100,4	98,6	94,3	102,2
w tym:										
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	101,3	102,9	x	88,9	101,3	101,1	85,0	96,4	89,6	102,4
Rybacktwo	101,7	x	x	x	101,7	90,9	50,0	100,0	x	104,2
Przemysł:										
Górnictwo	107,8	x	x	x	107,8	118,2	66,7	105,0	x	105,5
Przetwórstwo przemysłowe	99,8	80,8	40,0	91,2	99,8	100,4	100,4	96,3	89,4	100,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	114,8	100,0	x	97,4	121,2	143,9	118,2	107,4	100,0	108,4
Budownictwo	107,3	91,1	33,3	85,7	107,3	100,2	103,0	102,0	100,0	108,2
Handel i naprawy ⁴	98,8	83,3	33,3	90,5	98,8	100,8	100,4	97,9	96,6	98,8
Hotele i restauracje	99,6	91,3	x	50,0	99,7	109,8	100,0	100,0	100,0	99,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	103,5	91,3	x	130,0	103,6	104,6	100,0	98,8	95,2	103,7
Pośrednictwo finansowe	104,9	128,6	x	116,7	104,9	109,7	83,3	100,6	95,9	105,2
Obsługa nieruchomości i firm ⁴	102,5	75,7	100,0	102,7	105,2	107,8	100,0	100,1	96,1	101,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ⁴	101,4	99,5	x	x	102,9	x	x	x	x	x
Edukacja	101,3	97,9	x	x	104,8	101,8	120,0	100,0	100,0	105,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	108,2	98,0	x	106,3	108,6	104,1	84,6	102,2	100,0	108,9
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...	103,4	114,5	x	135,0	103,1	102,8	118,2	97,5	100,0	103,7
Organizacje i zespoły eksterytorialne	100,0	100,0	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: GUS w Bydgoszczy.

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD.

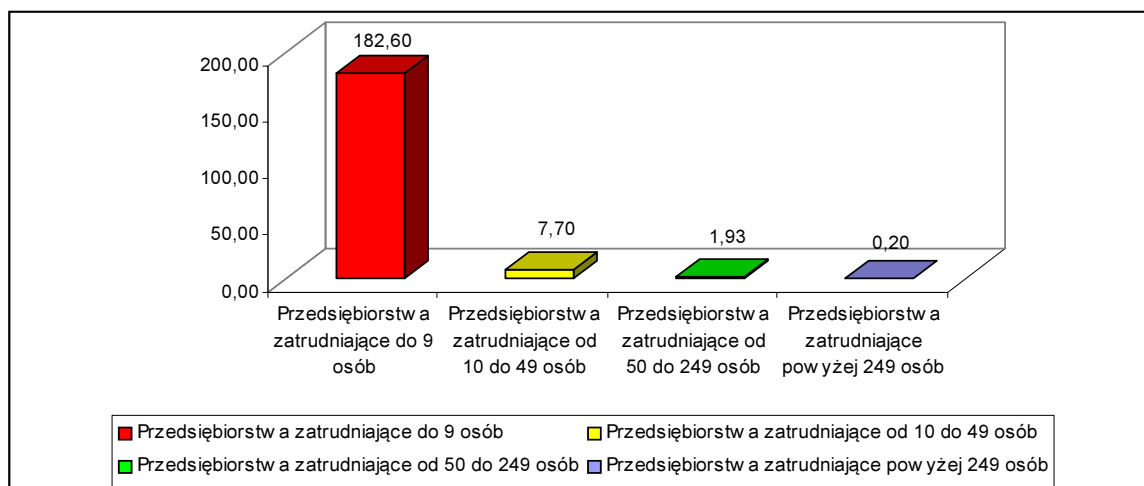
Źródło: GUS w Bydgoszczy.

Analizując rodzaj prowadzonej działalności (PKD) można zauważyć, iż najwięcej było podmiotów z sekcji handel i naprawy 61,8 tys. i jest to wzrost w porównaniu z 2007 rokiem o 10,9% oraz obsługa nieruchomości i firm 27,4 tys. i tu wzrost nastąpił o 8,8%. Wymienione sekcje stanowiły aż 46,4% wszystkich zarejestrowanych podmiotów.

Liczba podmiotów gospodarczych pod względem formy prawnej spadła w przypadku przedsiębiorstw państwowych i tu aż o 62,1%, a także spółdzielni (o 5,7%) oraz spółek cywilnych było mniej o 1,4%. Wzrost tejże liczby zaobserwowano: fundacji – o 4,1%, stowarzyszeń i organizacji społecznych – o 5,1%, spółek prawa handlowego – 2,4% (z czego spółek handlowych z udziałem kapitału: zagranicznego – o 0,5%, a samorządu terytorialnego – o 1,3%).

W analizowanym czasie w województwie kujawsko-pomorskim najwięcej, bo aż 182,6 tys. podmiotów gospodarczych było o liczbie pracujących do 9 osób. Przedsiębiorstwa te stanowiły 95,0% wszystkich zarejestrowanych firm. W tej grupie przedsiębiorstw było 176,8 tys. firm zatrudniających do 5 pracowników. Jednostek o liczbie pracujących od 10 do 49 osób było 4,0%, a podmiotów powyżej 49 osób pracujących – 1,0%. Największych zakładów pracy zatrudniających powyżej 249 pracowników było 0,2 tys.

Wykres 2. Liczba przedsiębiorstw według wielkości.

Źródło: GUS w Bydgoszczy.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w grudniu 2008 r. wyniosła 13,4%, co oznaczała spadek w skali roku o 1,5% pkt proc. Województwo kujawsko-pomorskie znalazło się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po województwach: warmińsko-mazurskim – 16,8%, świętokrzyskim – 13,9% i zachodniopomorskim, gdzie odnotowano stopę bezrobocia na tym samym poziomie – 13,4%.

Spośród powiatów największą stopą bezrobocia wyróżniał się powiat grudziądzki (22,8%), a najniższą powiat bydgoski (9,1%); wśród miast na prawach powiatu najwyższy wskaźnik odnotowano w Grudziądzu (19,0 %), a najniższy w Bydgoszczy (4,9%).

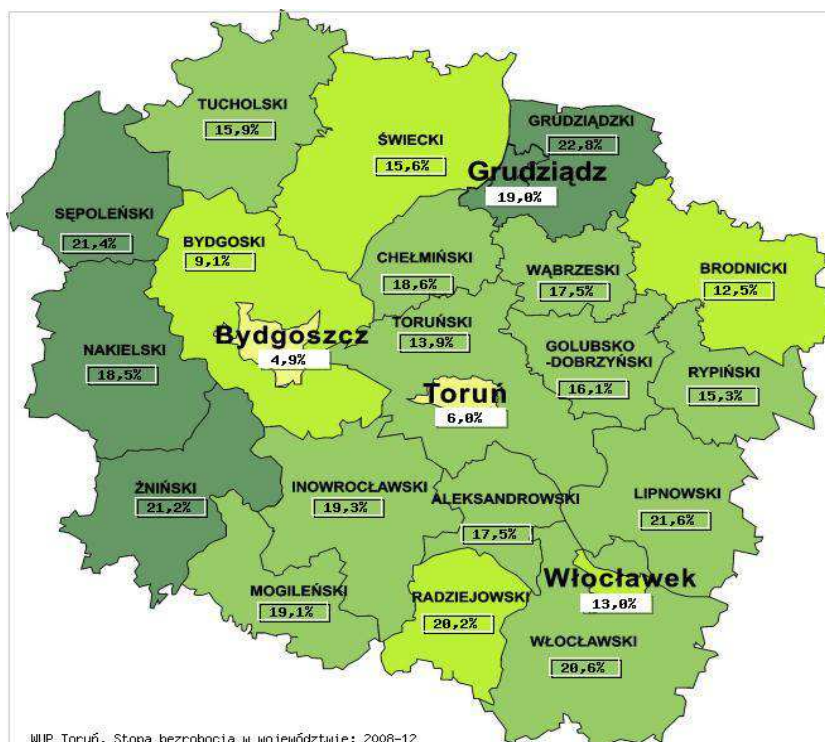
Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia rejestrowanego oraz oferty pracy według miesięcy.

Miesiąc	Stopa bezrobocia w %		Nowo zarejestrowani	Wyrejestrowani	Oferty pracy w miesiącu	Oferty pracy w końcu miesiąca	Bezrobotni na 1 ofertę pracy
	2007	2008					
Styczeń	19,5	15,2	15484	10717	5219	2418	53
Luty	19,2	15,1	12507	13946	5369	2847	44
Marzec	18,5	14,7	11650	14915	5869	3473	36
Kwiecień	17,6	14,1	12695	18798	8020	4188	28
Maj	16,7	13,5	12189	18237	6592	3507	32
Czerwiec	16	13	12523	16726	6027	3770	28
Lipiec	15,7	12,8	14148	15870	6428	3909	27
Sierpień	15,4	12,6	12977	14636	5121	3446	30
Wrzesień	15,2	12,3	16055	19107	5875	3188	32
Październik	14,8	12,2	16428	17347	4959	2643	38
Listopad	14,9	12,6	16658	13170	3390	1978	52
Grudzień	14,9	13,4	18354	11186	2113	1031	107

Źródło: GUS w Bydgoszczy

Rys.1 Stopa bezrobocia.

Stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim.

1.1.2. Bezrobocie

Według stanu na koniec 2008 roku w Polsce było zarejestrowanych 1.473.800 osób bezrobotnych.

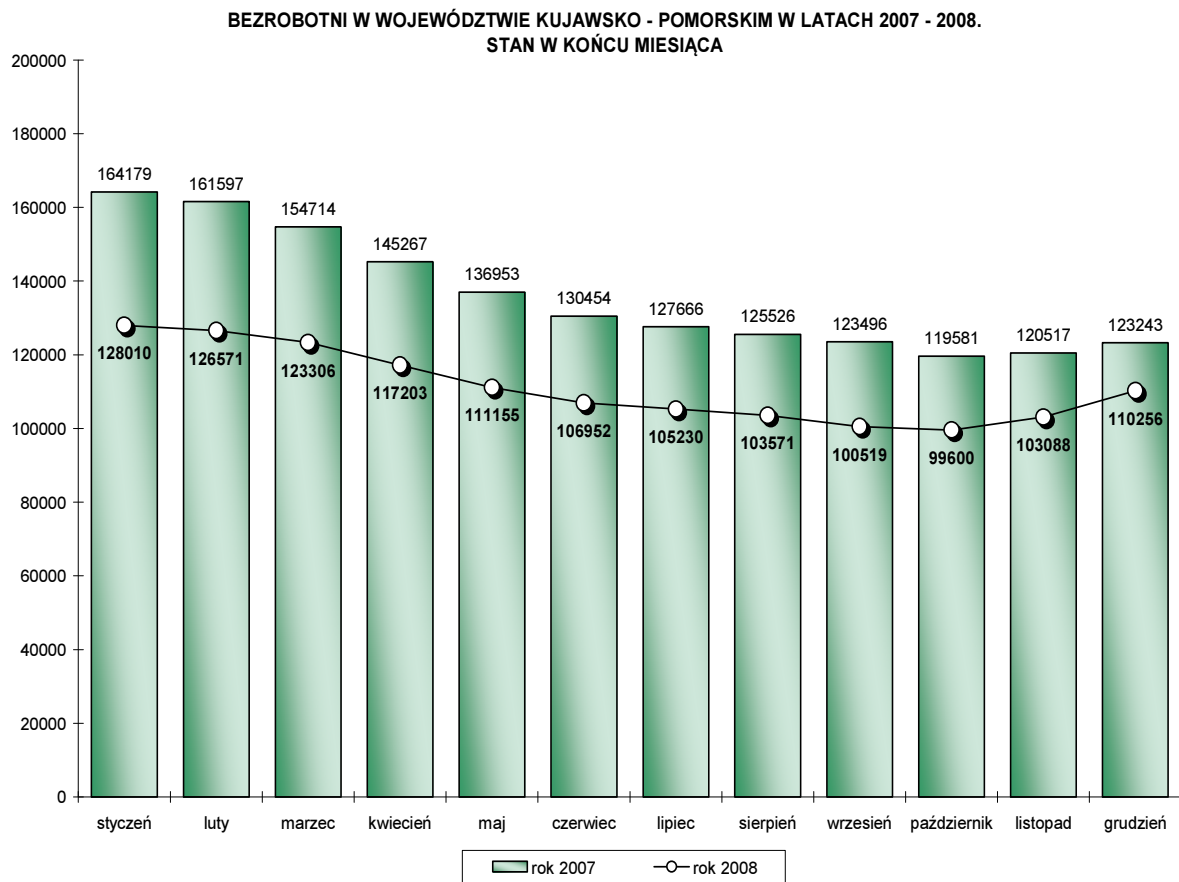
Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 110.256 bezrobotnych. Było to o 7.168 osób (7,0%) więcej niż w końcu poprzedniego miesiąca i o 12.987 osób (10,5%) mniej niż w końcu grudnia 2007 roku.

Wśród osób bezrobotnych dominują kobiety, które stanowią 59,8% ogółu, tj. 65.964 osób. Liczba bezrobotnych kobiet wzrosła w ciągu miesiąca o 2.847 osób, natomiast udział w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 1,4 pkt. procentowe.

W grudniu 2008 r. nastąpił wzrost liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach naszego województwa, w tym największy w Bydgoszczy – o 700 osób, zaś najmniejszy w powiecie brodnickim – o 126 osób.

Wykres 3. Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim.

Źródło: WUP w Toruniu.

W grudniu 2008 roku powiatowe urzędy pracy w województwie kujawsko – pomorskim pozyskały **2.113 ofert pracy*** (o 37,7% mniej niż w listopadzie). Zatrudnienia subsydiowanego dotyczyło 1.066 ofert (50,4% ogółu). W porównaniu z listopadem liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 41,3%. Dla niepełnosprawnych zgłoszono 75 ofert zatrudnienia (w tym 54,7% na prace subsydiowane), dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 11 ofert (wszystkie na prace subsydiowane). W grudniu do PUP wpłynęło 306 ofert na staże (o 40,8% mniej niż w miesiącu poprzednim), 107 ofert na miejsca przygotowania zawodowego (o 58,8% mniej niż w listopadzie) oraz 70 ofert na prace społecznie użyteczne (o 66,2% mniej). W końcu miesiąca do dyspozycji bezrobotnych i poszukujących pracy pozostawało 1.031 ofert. Na jedną ofertę przypadło 107 bezrobotnych.

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy według powiatów. Stan w dniu 31.12.2008 r.

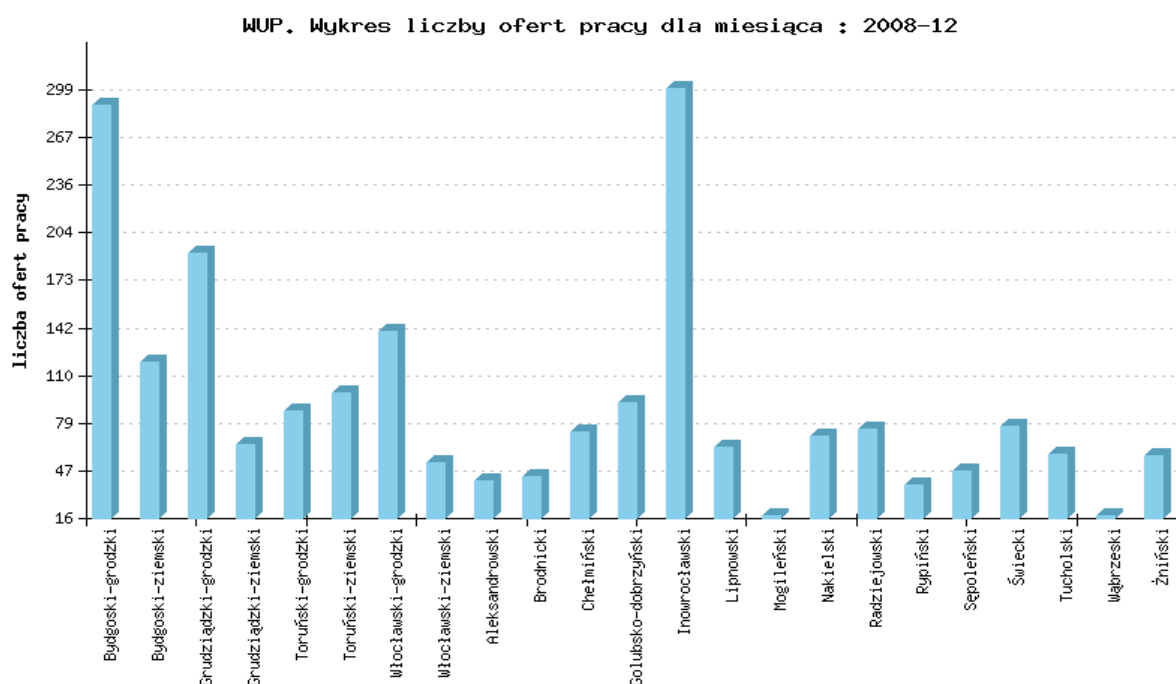
Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani z liczby ogółem					Stopa bezrobocia	Oferty pracy (w ciągu miesiąca)
	ogółem	kobiety	bez prawa do zasiłku	dotychczas niepracujący	w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki		
Województwo kujawsko-pomorskie	110256	65964	87670	21297	5433	13,4	2113
Podregion bydgosko-toruński	21137	12260	16678	2906	1249	6,6	594
Bydgoszcz	8139	4777	6551	951	436	4,9	289
Powiat bydgoski	3097	1823	2495	511	180	9,1	119
Toruń	5589	3171	4466	687	393	6	87
Powiat toruński	4312	2489	3166	757	240	13,9	99

Źródło: GUS w Bydgoszczy.

W rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdują się 5.433 osoby, które są w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 701 osób, czyli 14,8% więcej niż w końcu listopada). Osoby te stanowią 4,9% ogółu bezrobotnych (o 0,3 pkt. proc. więcej niż w listopadzie). W grudniu 2008 r. zarejestrowano 1.868 takich osób (o 35,8% więcej niż w listopadzie), natomiast pracę podjęło 615 bezrobotnych z tej grupy (o 40,7% więcej).

* do ofert pracy zalicza się również oferty na staże pracy, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz prace społecznie użyteczne, które nie są formą zatrudnienia

Wykres 5. Oferty pracy w poszczególnych powiatach województwa kujawsko-pomorskiego.

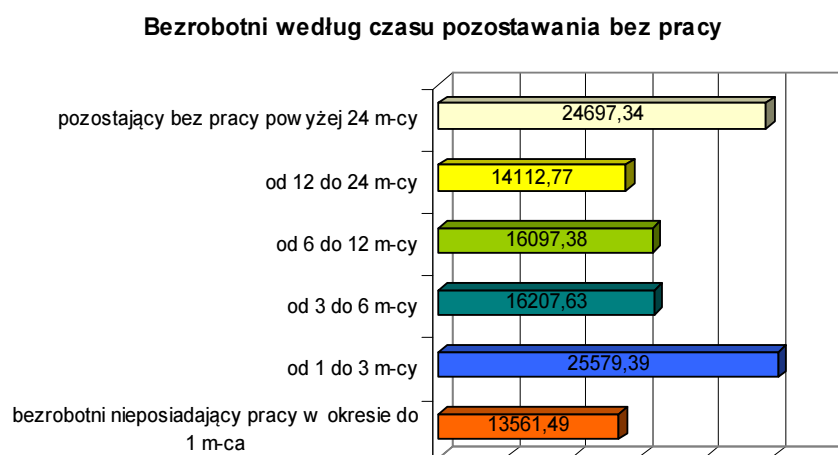

Źródło: WUP w Toruniu.

W 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się 171,7 tys. **nowych bezrobotnych**, tj. o 0,3% mniej niż w analogicznym okresie 2007 r. Wśród nowo zarejestrowanych kobiety stanowiły 50,5%, osoby rejestrujące się po raz kolejny – 83,4%, a dotychczas niepracujący – 16,6% tej populacji. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych odnotowano w grudniu (18,4 tys. osób), natomiast najmniej – w marcu (11,7 tys. osób).

W ciągu dwunastu miesięcy 2008 r. z ewidencji urzędów pracy w województwie kujawsko-pomorskim **wyłączono** 184,7 tys. bezrobotnych, czyli o 11,6% mniej niż przed rokiem. W tym czasie z rejestru wykreślono z powodu podjęcia pracy 77,2 tys. bezrobotnych (41,8% ogółu wszystkich wyrejestrowanych; wobec 44,8% przed rokiem), z czego 2,9 tys. osób podjęło prace interwencyjne (o 30,3% mniej niż przed rokiem), a przy robotach publicznych zatrudniono 7,3 tys. osób (o 5,3% mniej). Z kolei 28,3% ogółu wyrejestrowanych stanowiły osoby, które nie potwierdziły gotowości do pracy (w 2007 r. było to 10,9%). Najwięcej osób bezrobotnych wyrejestrowało się we wrześniu (19,1 tys.), natomiast najmniej w styczniu (10,7 tys.).

Wykres 6. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy.

Źródło : WUP w Toruniu.

Na koniec grudnia 2008r. najliczniejszą grupą osób bezrobotnych byli poszukujący pracy dłużej niż rok. Ich udział wynosił 35,2%. Najmniej liczną grupą okazały się osoby bezrobotne nieposiadające pracy w okresie do jednego miesiąca. Udział tej grupy miał wartość 12,3%. Wartości jakie osiągnęły poszczególne grupy w strukturze bezrobotnych przedstawione są na wykresie znajdującym się powyżej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim następujące grupy bezrobotnych **uczestniczyły w podstawowych formach aktywizacji:**

- 294 bezrobotnych odbywało szkolenia (w listopadzie – 1.351 osób),
- 4.542 bezrobotnych odbywało staże (w listopadzie – 5.580 osób),
- 1.857 bezrobotnych odbywało przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (w listopadzie – 2.434 osoby),
- 1.710 osób pracowało w ramach prac interwencyjnych (w listopadzie – 1.800 osób),
- 1.138 osób pracowało w ramach robót publicznych (w listopadzie – 2.346 osób),
- 271 osób było zatrudnionych przy pracach społecznie użytecznych (w listopadzie – 2.366 osób);
- 4.018 osób zatrudnionych były w ramach refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy (w listopadzie – 3.804 osoby).

1.1.3. Rynek pracy w Bydgoszczy i powiecie bydgoskim– stan na koniec 2008 roku

Pod koniec 2008 roku na terenie miasta Bydgoszczy działały 45.233 podmioty gospodarki narodowej (tj. o 1,1% więcej niż przed rokiem), co stanowiło niemal 24% wszystkich firm działających na terenie województwa. Ponad 97% podmiotów gospodarczych należało do sektora prywatnego.¹ Podmioty gospodarki narodowej wg wielkości zatrudnienia dzieliły się następująco: 43.143 podmioty zatrudniały do 9 osób (w tym do dwóch osób zatrudniało 36.688 podmiotów); 1.626 podmiotów zatrudniało od 10 do 49 osób; 464 podmioty zatrudniały 50 pracowników i więcej (w tym 74 podmioty zatrudniały powyżej 250 pracowników i więcej).

W roku 2008 na terenie Bydgoszczy działały przede wszystkim firmy związane z:

- handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (30,31% ogółu bydgoskich firm),
- obsługą nieruchomości, wynajmem i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej (18,75% ogółu firm),
- budownictwem (9,93%),
- przetwórstwem przemysłowym (9,47%),
- transportem, gospodarką magazynową i łącznością – 7,53%²

Powyzsza struktura przedsiębiorstw była charakterystyczna dla całego województwa kujawsko-pomorskiego. Na podkreślenie zasługuje znaczny wzrost liczby podmiotów – o 480 więcej niż w 2007 roku. Aż o 50% wzrosła liczba podmiotów zajmujących się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. O 7,42% wzrosła liczba podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia i opieką społeczną, 7% wzrost odnotowano również w obsłudze nieruchomości i pośrednictwie finansowym. O niemal 6% w ciągu roku wzrosła liczba firm informatycznych, a w budownictwie wzrost wyniósł 3,7%.³

W porównaniu z 2007 rokiem największy spadek liczby przedsiębiorstw odnotowano w handlu i naprawach (o 224 firmy mniej), z czego najwięcej podmiotów ubyło w dziale: handel detaliczny, naprawa artykułów użytku osobistego i domowego (spadek o 2,13%).

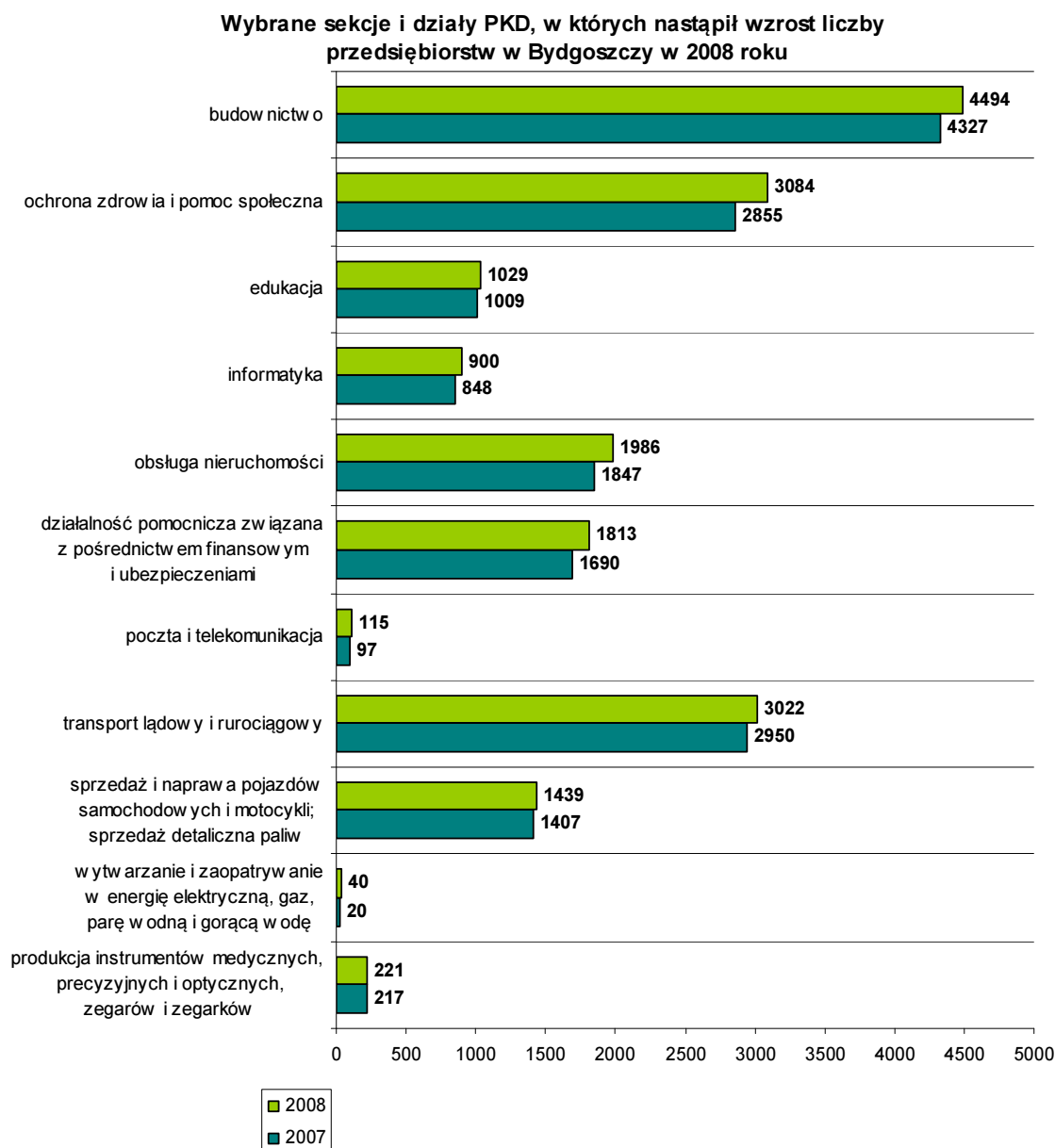
¹ Do sektora prywatnego zalicza się podmioty gospodarki stanowiące własność prywatną krajową (m.in. spółki, spółdzielnie, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje), zagraniczną (m.in. oddziały przedsiębiorstw zagranicznych, przedstawicielstwa zagraniczne, spółki z wyłącznym udziałem kapitału zagranicznego) oraz „mieszana” z przewagą kapitału podmiotów sektora prywatnego lub brakiem przewagi sektorowej w kapitale podmiotu. Do sektora publicznego zalicza się podmioty stanowiące własność państwową, jednostek samorządu terytorialnego oraz „mieszana” z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego. Definicja za: GUS Bydgoszcz.

² Stan w dniu 31 grudnia 2008r., źródło: GUS Bydgoszcz.

³ Stan w dniu 31 grudnia 2008r., źródło: GUS Bydgoszcz.

Mniej podmiotów odnotowano również w przetwórstwie przemysłowym (o 107), z czego najwięcej w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich (25 firm mniej), produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (o 20 podmiotów mniej), działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (spadek o 13 podmiotów).⁴ Porównanie branż, w których w ciągu ostatniego roku przybyło najwięcej nowych przedsiębiorstw przedstawia poniższy wykres nr 7.

Wykres 7.

Źródło: GUS w Bydgoszcz

⁴ Stan w dniu 31 grudnia 2008r., Źródło: GUS Bydgoszcz.

Powiat Bydgoski tworzą następujące gminy: Koronowo, Solec Kujawski, Białe Błota, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Nowa Wieś Wielka, Sicienko, Osielsko.

Na terenie powiatu ziemskiego w okresie 2004-2008, zaobserwowano wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej: z 7.876 do 9.538. W stosunku do roku 2007 nastąpił wzrost o 522 nowe podmioty. 97,6% przedsiębiorstw należało do sektora prywatnego. Podmioty gospodarki narodowej wg wielkości zatrudnienia dzieliły się następująco: 8.968 podmiotów zatrudniało do 9 osób (w tym do 2 osób – 7.732 podmioty); 483 podmioty zatrudniały od 10 do 49 osób; 87 podmiotów zatrudniało 50 osób i więcej (w tym 250 osób i więcej zatrudniało 9 podmiotów).

W roku 2008 na terenie Powiatu Bydgoskiego działały przede wszystkim firmy związane z:

- handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (30,11% ogółu firm w Powiecie),
- obsługą nieruchomości, wynajmem i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej (12,84%),
- przetwórstwem przemysłowym (12,77%),
- budownictwem (11,67%).⁵

Główne kierunki rozwoju gospodarczego Powiatu Bydgoskiego w analizowanym okresie były zbliżone do miasta Bydgoszczy.

1.1.4. Liczba osób bezrobotnych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim.

W rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy na dzień 31 grudnia 2008 roku pozostawało 11.236 osób bezrobotnych, w tym 6.600 kobiet. Liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 2.835 w porównaniu do grudnia 2007 roku.

Osoby bezrobotne zamieszkałe na terenie Powiatu Bydgoskiego stanowią **27,56%** ogólnej liczby klientów bydgoskiego urzędu pracy. Na dzień 31 grudnia 2008 roku było zarejestrowanych 3.097 osób bezrobotnych z Powiatu Bydgoskiego co oznacza spadek na przestrzeni roku o 17,5%.

---

⁵ Stan w dniu 31 grudnia 2008r., Źródło: GUS Bydgoszcz.

Tabela 4. Osoby bezrobotne w poszczególnych gminach Powiatu Bydgoskiego.

Gmina	Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2007r.	w tym z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych na dzień 31.12.2008r.	w tym z prawem do zasiłku	Dynamika zmian w %
Białe Błota	409	67	299	81	- 26,9%
Dąbrowa Chełm.	266	42	211	48	- 20,7%
Dobrcz	327	59	255	56	- 22,1%
Koronowo	1.549	168	1.302	185	- 16,0%
Nowa Wieś Wielka	242	31	205	50	- 15,3%
Osielsko	208	32	160	32	- 23,1%
Sicienko	262	35	226	46	- 13,7%
Solec Kujawski	490	107	439	104	- 10,4%
Powiat Bydgoski	3.753	541	3.097	602	- 17,5%
M. Bydgoszcz	10.318	1.438	8.139	1.588	- 21,1%
PUP ogółem	14.071	1.979	11.236	2.190	- 20,2%

Źródło: Badanie własne.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2008 r. nadal dominowały kobiety (58,86% w Powiecie Bydgoskim, 58,74% w ogólnej liczbie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy).

Bardzo niekorzystnym wskaźnikiem jest poziom wykształcenia osób bezrobotnych z Powiatu Bydgoskiego; aż 35,71% legitymuje się wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, 33,13% zasadniczym zawodowym, 17,50% średnim zawodowym, 7,36% średnim ogólnokształcącym i jedynie 6,30 % wykształceniem wyższym.

W Bydgoszczy największa liczba bezrobotnych legitymowała się wykształceniem zasadniczo zawodowym – 28,2% bezrobotnych posiadała wykształcenie gimnazjalne lub niższe, z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 21,8%., osób posiadających wyższe wykształcenie było 13,7%, zaś średnie ogólnokształcące – 9,1% bezrobotnych z Bydgoszczy.

Tabela 5. Wykształcenie osób bezrobotnych.

Gmina	Wykształcenie osób bezrobotnych				
	wyższe	średnie zawodowe	średnie LO	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
PUP ogółem	1.307	2.324	972	3.318	3.315
Bydgoszcz	1.112	1.782	744	2.292	2.209
Powiat Bydgoski	195	542	228	1.026	1.106
Białe Błota	36	62	32	78	91
Dąbrowa Chełm.	11	26	17	64	93
Dobrcz	25	50	11	74	95
Koronowo	47	204	80	516	455
Nowa Wieś Wielka	21	50	10	63	61
Osielsko	14	34	18	40	54
Sicienko	15	26	12	74	99
Solec Kujawski	26	90	48	117	158

Źródło: PUP w Bydgoszczy.

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w Bydgoszczy i w Powiecie Bydgoskim rozkłada się równomiernie:

I. Bydgoszcz

- osoby w wieku	18 - 24 lata stanowią 15,3% klientów,	
	25 - 34 lata	29,5%,
	35 - 44 lata	18,2%,
	45 - 54 lata	26,5%,
	powyżej 55 lat	10,5%.

II. Powiat bydgoski

- osoby w wieku	18 - 24 lata stanowią 21,2% klientów,	
	25 - 34 lata	29,6%,
	35 - 44 lata	19,2%,
	45 - 54 lata	21,7%,
	powyżej 55 lat	8,30%.

Tabela 6. Bezrobotni w poszczególnych grupach wiekowych.

Gmina	Wiek osób bezrobotnych				
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	pow. 55 lat
Bydgoszcz	1.248	2.399	1.477	2.162	853
Powiat Bydgoski	656	917	594	673	257
Białe Błota	42	101	62	70	24
Dąbrowa Chełm.	54	59	38	40	20
Dobrcz	71	67	43	53	21
Koronowo	256	387	262	288	109
Nowa Wieś Wielka	37	65	35	46	22
Osielsko	40	44	28	33	15
Sicienko	45	70	49	47	15
Solec Kujawski	111	124	77	96	31
PUP ogółem	1.904	3.316	2.071	2.835	1.110

Źródło: PUP w Bydgoszczy.

Niepokojące są dane dotyczące okresu pozostawania bez pracy bezrobotnych mieszkańców zarówno mieszkańców z Bydgoszczy jak i z Powiatu Bydgoskiego. Bezczywność zawodowa ma bezpośredni wpływ na trudności w znalezieniu pracy; część pracodawców wręcz zastrzega w zgłaszanych ofertach aby nie kierować do nich osób pozostających w ewidencji PUP dłużej niż 6 miesięcy. Nie bez znaczenia jest także zależność między poziomem wykształcenia a czasem pozostawania bez pracy; osobom bez kwalifikacji trudniej odnaleźć się na rynku pracy i to one wpadają w pułapkę długotrwałego bezrobocia. Osoby pozostające bez pracy ponad 24 miesiące stanowią:

- 16,81% ogólnej liczby osób bezrobotnych w Bydgoszczy,
- 16,41% ogólnej liczby osób bezrobotnych w Powiecie Bydgoskim.

Osoby zarejestrowane do 1 miesiąca z Bydgoszczy stanowią 19,6% klientów,

od 1 do 3 miesięcy	25,2%,
od 3 do 6 miesięcy	15,2%,
od 6 do 12 miesięcy	12,8%
od 12 do 24 miesięcy	10,4%
powyżej 24 miesięcy	16,8%.

Osoby zarejestrowane do 1 miesiąca z Powiatu Bydgoskiego stanowią 14,8% klientów,

od 1 do 3 miesięcy	28,7%,
od 3 do 6 miesięcy	18,0%,
od 6 do 12 miesięcy	13,1%
od 12 do 24 miesięcy	9,0%
powyżej 24 miesięcy	16,4%.

Tabela 7. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w Bydgoszczy i w Powiecie Bydgoskim:

Gmina	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach					
	do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
Bydgoszcz	1.589	2.058	1.234	1.041	849	1.368
Powiat Bydgoski	457	890	559	405	278	508
Białe Błota	62	80	44	49	32	32
Dąbrowa Chełm.	46	53	47	26	12	27
Dobrcz	58	75	43	28	19	32
Koronowo	113	385	224	155	115	310
Nowa Wieś Wielka	31	59	45	28	20	22
Osielsko	26	55	29	20	14	16
Siczenko	57	59	32	24	19	35
Solec Kujawski	64	124	95	75	47	34
PUP ogółem	2.046	2.948	1.793	1.446	1.127	1.876

Źródło: PUP w Bydgoszczy.

1.1.5. Oferty pracy w 2008 roku.

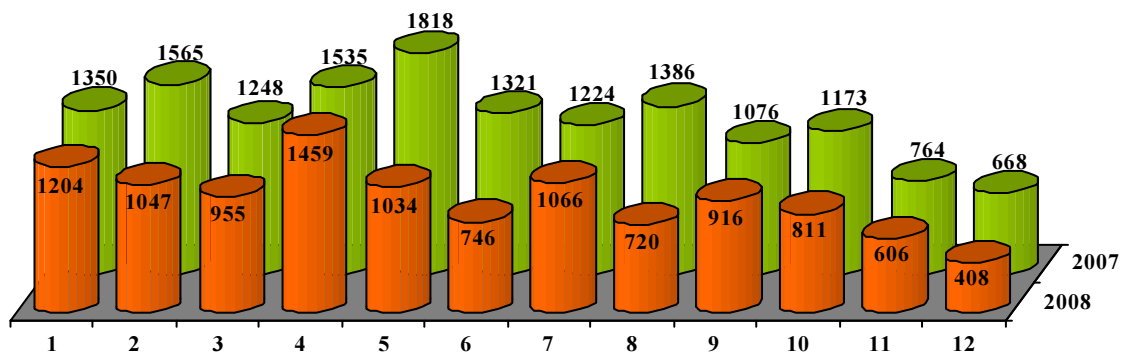
Październik był pierwszym miesiącem, w którym spadek napływu ofert pracy stał się faktem. W ubiegłym roku bydgoski „pośrednik” dysponował 10.972 propozycjami zatrudnienia (w 2007r. ofert pracy było 15.128). W tym samym okresie z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono z tytułu podjęcia pracy 8.988 osób (z tego 2.528 mieszkańców Powiatu Bydgoskiego).

Najczęściej poszukiwane zawody w 2008 roku:

1. **Budownictwo:** murarz, tynkarz, betoniarz - zbrojarz, cieśla budowlany, robotnik budowlany, operator sprzętu ciężkiego (koparki, spychacze itp.), posadzkarz, malarz - tapeciarnik, monter instalacji wod.-kan. i CO, montażysta stolarki budowlanej, inżynier budownictwa.
2. **Mechaniczne:** ślusarz, spawacz, frezer, tokarz, operator obrabiarek CNC, inż. mechanik, operator/ustawiacz wtryskarek, mechanik samochodowy, elektromechanik samochodowy, galwanizer.
3. **Kierowcy:** C, CE, ADR, operator wózka widłowego.
4. **Handel:** sprzedawca - różne branże, szczególnie spożywcza i mięsna, kasjer, przedstawiciel handlowy, telemarketer.
5. **Gastronomia:** kucharz, kelner, cukiernik, piekarz.
6. Pozostałe: fryzjer, krawcowa - szwaczka, stolarz, tapicer, elektryk, lakiernik, pracownik ochrony.

Liczbę ofert pracy zgłoszonych w poszczególnych miesiącach 2007 i 2008 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Oferty pracy zgłoszone w 2008 r. w PUP w Bydgoszczy.

Źródło: Dane PUP w Bydgoszczy.

2. Metodologia badania

Sondaż skierowany był do pracodawców funkcjonujących na lokalnym rynku pracy. Najważniejszym celem sondażu, zgodnie z wymogiem Instytucji Wdrażającej było pozyskanie informacji na temat potrzeb oraz oczekiwań pracodawców z Bydgoszczy i z Powiatu Bydgoskiego w zakresie potrzeb kadrowych.

Próba badawcza została wyselekcjonowana metodą doboru celowego. Pierwszym etapem doboru było wybranie przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników - ujętych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON. Za kryterium wyboru uznano wielkość zatrudnienia oraz aktywność wybranych przedsiębiorstw. Następnie ze wszystkich zakładów pracy zatrudniających najmniej 50 pracowników dokonano selekcji pod względem możliwości dotarcia do pracodawcy i przeprowadzenia z nimi wywiadu.

Ostatecznie do próby badawczej wytypowano 220 firm zlokalizowanych na terenie Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego.

Jako technikę zbierania danych, zgodnie z zaleceniami Instytucji Wdrażającej zastosowano kwestionariusz ankiety celem pozyskania szczegółowych informacji, na temat planów zatrudnieniowych. Kwestionariusz zawierał pytania posiadające kafeterię odpowiedzi, tzn. pytania standaryzowane: jednoodpowiedziowe, gdzie respondent mógł wybrać tylko jedną spośród podanych odpowiedzi, wieloodpowiedziowe, gdzie respondent mógł wskazać dowolną liczbę odpowiedzi oraz pytania otwarte pozwalające respondentowi na swobodną wypowiedź.

3. Charakterystyka respondentów

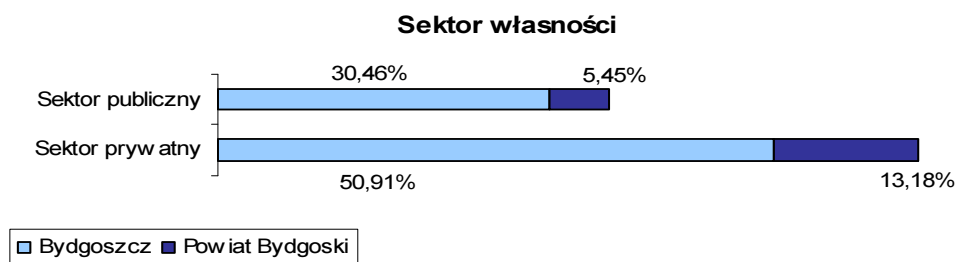
3.1. Charakterystyka pracodawców pod względem sektora własności oraz sekcji PKD

3.1.1. Sektor własności

Na terenie Bydgoszczy jak i Powiatu Bydgoskiego przeważały firmy będące własnością prywatnych przedsiębiorców. W obu przypadkach było ich niemalże o połowę więcej niż publicznych zakładów pracy. Stosunek ilościowy w Bydgoszczy wynosił 67:112, dla Powiatu Bydgoskiego było to analogicznie 12 firm w sektorze publicznym do 29 prywatnych przedsiębiorstw.

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy udostępnił dane za rok 2008, z których wynika, że na bydgoskim rynku pracy funkcjonuje 44 296 przedsiębiorstw prywatnych. Do sektora publicznego należy 43 359 mniej firm tj. 937.

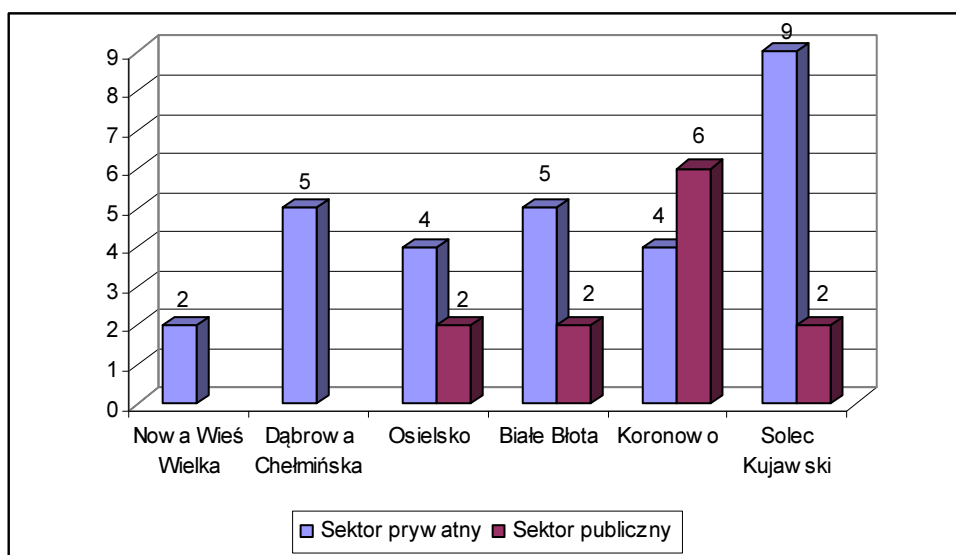
Wykres 1.

Źródło: Badanie własne.

Analizując sytuację w gminach Powiatu Bydgoskiego widoczna była przewaga przedsiębiorstw prywatnych nad publicznymi, tj. analogicznie dla Białych Błót (2:5), Solca Kujawskiego (2:9) oraz Osielska (2:4). Wszystkie przedsiębiorstwa funkcjonujące na terenie Koronowa należały do sektora publicznego (6 firm). W pozostałych gminach tj. Dąbrowie Chełmińskiej i Nowej Wsi Wielkiej przebadano jedynie przedsiębiorstwa prywatne. Sytuację w poszczególnych gminach obrazuje poniższy wykres.

Wykres 2. Sektor własności firm z Powiatu Bydgoskiego.

Źródło: Badanie własne.

3.1.2. Sekcja PKD

Przedsiębiorstwa biorące udział w badaniu specjalizowały się głównie w :

- przetwórstwie przemysłowym (36,82%),
- edukacji (11,36%),
- handlu hurtowym i detalicznym (7,73%),
- administracji publicznej (7,73%),
- budownictwie (7,27%).

Najmniej wskazań przypadło:

- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, wodę itp. (0,91%),
- informację i komunikację (0,91%),
- działalność profesjonalną, naukową i techniczną (0,91%),
- pozostałą działalnością usługową (0,91%).

Niemalże co trzecie przedsiębiorstwo uczestniczące w sondażu prowadziło działalność w sekcji „przetwórstwo przemysłowe”. Co dziewiąty zakład pracy z zakresu edukacji. Dwa na trzynaście badanych przedsiębiorstw zajmowały się handlem hurtowym i detalicznym oraz prowadziły działalność w sekcji „administracja publiczna”. Co czternasty badany zakład pracy prowadził działalność w budownictwie.

Wszystkie badane przedsiębiorstwa według sekcji PKD przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Badane przedsiębiorstwa według sekcji PKD.

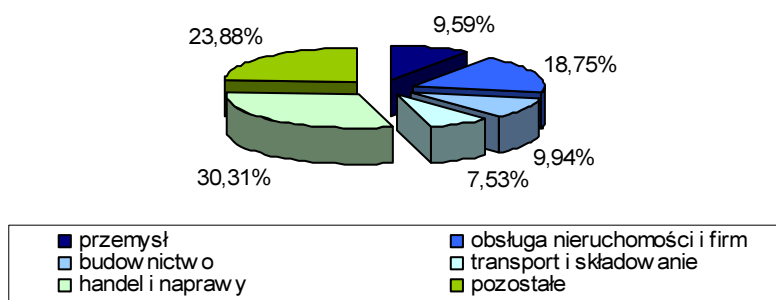
Sekcja PKD	Bydgoszcz	Powiat Bydgoski							OGÓŁEM	
		Białe Błota	Solec Kujawski	Dąbrowa Chełmińska	Koronowo	Nowa Wieś Wielka	Osielsko	Ogółem z Powiatu Bydgoskiego		
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	3		1		1		1	3	6
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	64	3	7	3	1	1	2	17	81
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2							0	2
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4							0	4
Sekcja F	Budownictwo	13		1		1	1		3	16
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	15		1	1				2	17
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	4	1						1	5
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4							0	4
Sekcja J	Informacja i komunikacja	2							0	2

Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2				1			1	3
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6				1			1	7
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2							0	2
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5			1			2	3	8
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16				1			1	17
Sekcja P	Edukacja	20	2	1		2			5	25
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10				2		1	3	13
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6							0	6
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa	1	1						1	2
Ogółem		179	7	11	5	10	2	6	41	220

Źródło: Badanie własne.

Z danych Urzędu Statystycznego wynika, że wśród 45 233 bydgoskich przedsiębiorstw przeważają prowadzące działalność w sekcji „handel i naprawy”, których funkcjonuje 13 710. Podmioty gospodarcze z Bydgoszczy specjalizują się również w pozostałych rodzajach działalności jak np. leśnictwo, edukacji itp. Licznie występują także firmy z branży obsługi nieruchomości i firm. Ich udział w ogóle bydgoskich podmiotów gospodarczych wynosi 18,75%.

Wykres 3. Struktura podmiotów gospodarczych wg rodzajów działalności – stan na koniec 2008r. dla Bydgoszczy.

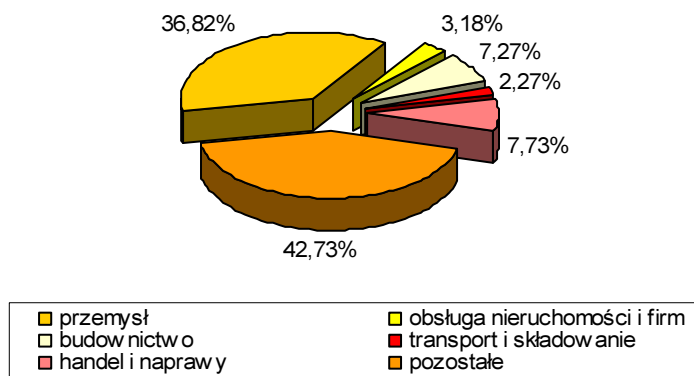

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

Dla porównania poniżej znajduje się wykres przedstawiający strukturę podmiotów gospodarczych dla firm biorących udział w sondażu (z Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego).

Wykres 4. Struktura podmiotów gospodarczych wg rodzajów działalności – stan w I kwartale 2009r. dla badanych firm.

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

3.1.3. Rozmiar zakładów pracy

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2008r. ankietowane zakłady pracy zatrudniały łącznie **39 208** pracowników, przy czym **41,49%** (tj. **16 266** osób) stanowiły kobiety. Struktura wielkości przedstawiała się następująco:

- Większość badanych przedsiębiorstw to firmy średnie, zatrudniające od 50 do 249 pracowników, stanowiły one 70% ankietowanych firm (w tym 14,55% to firmy z terenu Powiatu Bydgoskiego).
- 15% to duże przedsiębiorstwa, zatrudniające ponad 250 pracowników (z czego 1,36% stanowiły firmy z Powiatu Bydgoskiego).
- Do próby badawczej nie ujmowano przedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników oraz od 10 do 49 osób. Jednak pracownicy PUP odwiedzający zakłady pracy zanotowali 2 wskazania w Bydgoszczy, tj. 0,91% ogółu badanych mikroprzedsiębiorstw. Ponadto 10,91% ankietowanych firm stanowiły małe przedsiębiorstwa (od 10 – 49 pracowników) z Bydgoszczy i 2,27% z Powiatu Bydgoskiego. Wynikać to mogło z braku aktualizacji danych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON przez pracodawców.
- Najwyższy udział kobiet w strukturze zatrudnienia widoczny był w przedsiębiorstwach funkcjonujących na terenie gminy Dąbrowa Chełmińska. Wynosił on 59,96% i przewyższał o 18,47 pkt. proc. udział kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych w badanych firmach.

TABELA 2. Struktura zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach.

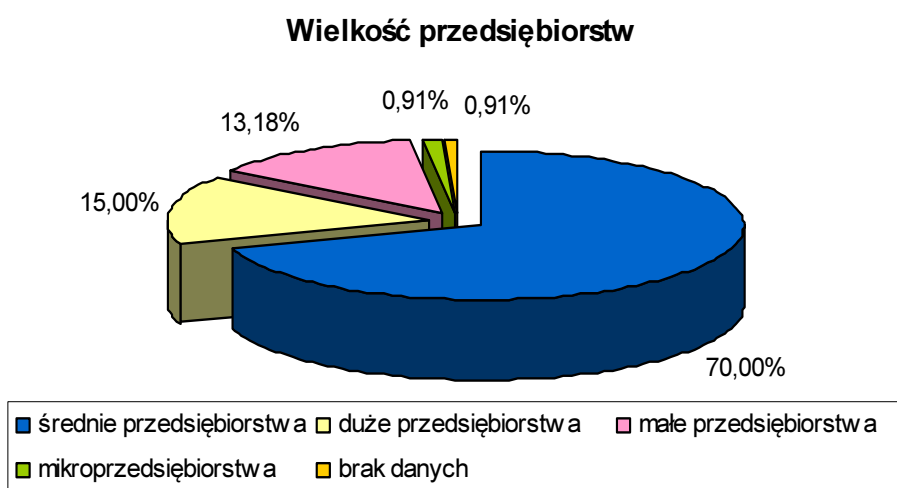
		Bydgoszcz	Powiat Bydgoski						OGÓLEM	
			Białe Błota	Solec Kujawski	Dąbrowa Chetmińska	Koronowo	Nowa Wieś Wielka	Osielsko		Ogółem z Powiatu Bydgoskiego
		Liczba firm								
Wielkość firmy	poniżej 9	2							0	2
	10 - 49	24	1	1	1			2	5	29
	50 - 249	122	5	7	4	10	2	4	32	154
	powyżej 250	30	1	2					3	33
	brak danych	1		1					1	2
Ogółem firm		179	7	11	5	10	2	6	41	220
Ogółem zatrudnionych		34379	877	1677	467	1051	264	493	4829	39208
w tym kobiet		14271	248	589	280	616	109	153	1995	16266
udział % kobiet		41,51%	28,28%	35,12%	59,96%	58,61%	41,29%	31,03%	41,31%	41,49%

Źródło: Badanie własne

Urząd Statystyczny dysponuje danymi, z których wynika, że w Bydgoszczy na koniec 2008r. zatrudnionych było 59 973 osób. W tym w sektorze publicznym pracowało 11,3% (6 775 osób), natomiast w prywatnym 88,7% (tj. 53 198 osób).

Przedsiębiorstwa biorące udział w sondażu w podziale na wielkość, przedstawia poniższy wykres:

Wykres 5.

Źródło: Badanie własne.

4. Dynamika zmian w strukturze zatrudnienia.

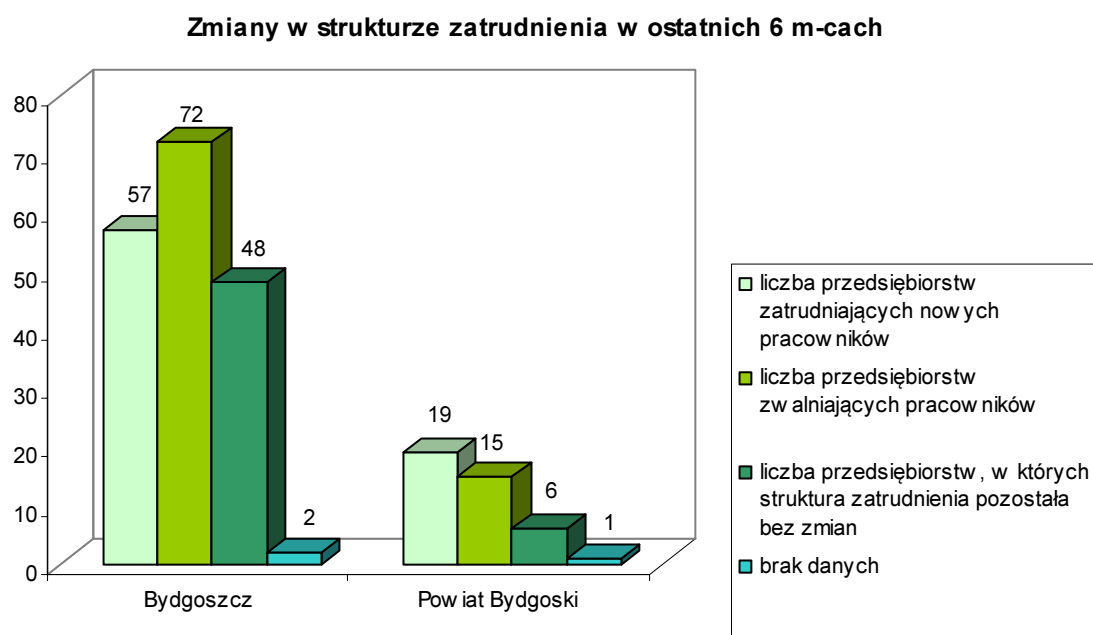
4.1. Zachodzące zmiany w ostatnich 6 miesiącach w badanych przedsiębiorstwach.

W ciągu ostatnich 6 miesięcy w niemalże co trzecim badanym przedsiębiorstwie zwiększyła się liczba osób zatrudnionych, i tak w Bydgoszczy 57 firm dokonało zatrudnienia pracowników na nowoutworzone stanowiska pracy, a w Powiecie Bydgoskim 19 zakładów pracy.

Podobna sytuacja zaistniała w przypadku dokonanych redukcji etatów, w niespełna co trzecim zakładzie pracy dokonano zwolnień (w Bydgoszczy takich firm było 72, natomiast w Powiecie Bydgoskim 15).

Co czwarty zakład pracy biorący udział w badaniu nie dokonał żadnych zmian w strukturze zatrudnienia w omawianym okresie. Trzy firmy nie udzieliły odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 6.

Źródło: Badanie własne.

4.2. Planowany wzrost zatrudnienia w roku 2009.

Z ogółu respondentów 30,45% zamierza rozpocząć rekrutację w roku 2009 (w tym 8,18% firm funkcjonujących na terenie Powiatu Bydgoskiego).

Decydenci planują łącznie zatrudnić 443 osoby (21,22% z nich ma być rekrutowana przez firmy z Powiatu Bydgoskiego).

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie (zarówno te mające siedziby w Bydgoszczy jak i na terenie Powiatu Bydgoskiego) to przede wszystkim firmy średnie tj. zatrudniające od 50 do 249 pracowników (6,82% z ogółu wskazań z Powiatu Bydgoskiego oraz 13,64% z Bydgoszczy).

Planowane zatrudnienie wśród badanych przedsiębiorstw wynika przede wszystkim z powstania wolnych miejsc pracy (spowodowanych odejściem pracowników na emerytury, urlopy macierzyńskie, długotrwałych zwolnień) oraz rotacji osób na poszczególnych stanowiskach (49,25% z ogółu firm deklarujących wzrost zatrudnienia w 2009r.). Ponadto planowane zatrudnienie związane jest z rozwojem firmy (40,30%) oraz sezonowością świadczonych przez zakład usług (2,99%). 2,27% przedsiębiorstw nie wskazało powodu planowanej rekrutacji.

TABELA 3. Przedsiębiorstwa planujące wzrost zatrudnienia w 2009r. według wielkości.

Wielkość firmy	WZROST ZATRUDNIENIA (ilość firm deklarujących zatrudnienie)								OGÓŁEM
	Powiat Bydgoski								
	Bydgoszcz	Białe Błota	Solec Kujawski	Dąbrowa Chełmińska	Koronowo	Nowa Wieś Wielka	Osielsko	Ogółem z Powiatu Bydgoskiego	
10 – 49	7			1			1	2	9
50 – 249	30	3	2	2	7**	1		15	45
powyżej 250	12		1					1	13
Ogółem	49*	3	3	3	7**	1	1	18	67

* w tym 4 firmy deklarujące zarówno zatrudnienie jak i zwolnienia pracowników

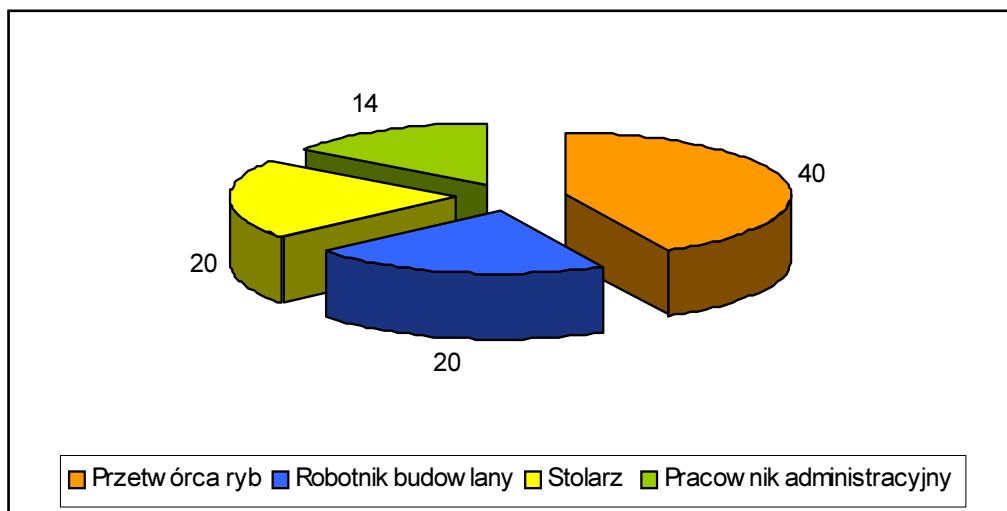
**w tym 2 firmy deklarujące zarówno zatrudnienie jak i zwolnienia pracowników

Źródło: Badanie własne.

W Bydgoszczy kandydaci poszukiwani będą/ są w zawodach:

- Aparatowy procesów chemicznych,
- Asystent prawny,
- Bibliotekoznawca,
- Cieśla,
- Cukiernik,
- Nauczyciel (dyrektor, szkół wyższych),
- Elektroenergetyk pomiarów i zabezpieczeń,
- Elektromechanik pojazdów samochodowych,
- Elektryk,
- Inżynier budownictwa,
- Inżynier mechanik,
- Inżynier ochrony środowiska,
- Inżynier technologii żywności,
- Kelner,
- Kierowca,
- Kierownik działu marketingu i sprzedaży,
- Krawiec,
- Księgowy,
- Kucharz,
- Lakiernik,
- Magazynier,
- Malarz budowlany,
- Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni,
- Maszynista urządzeń pomocniczych elektrowni,
- Mechanik pojazdów samochodów,
- Murarz,
- Operatorzy i monterzy maszyn,
- Piekarz,
- Robotnicy przy pracach prostych,
- Spawacz,
- Pracownik administracyjny,
- Pracownik ochrony,
- Referendarz sądowy,
- Robotnik budowlany,
- Sekretarka,
- Specjalista (ds. bankowości, finansów, transportu, kontroli jakości, ochrony środowiska, itp.)
- Sprzątacza,
- Sprzedawca,
- Stolarz,
- Strażak,
- Strażnik miejski,
- Szwaczka,
- Ślusarz,
- Tynkarz,
- Wizytator.

Wykres 7. Wykaz najbardziej poszukiwanych zawodów według deklaracji badanych pracodawców z Bydgoszczy.

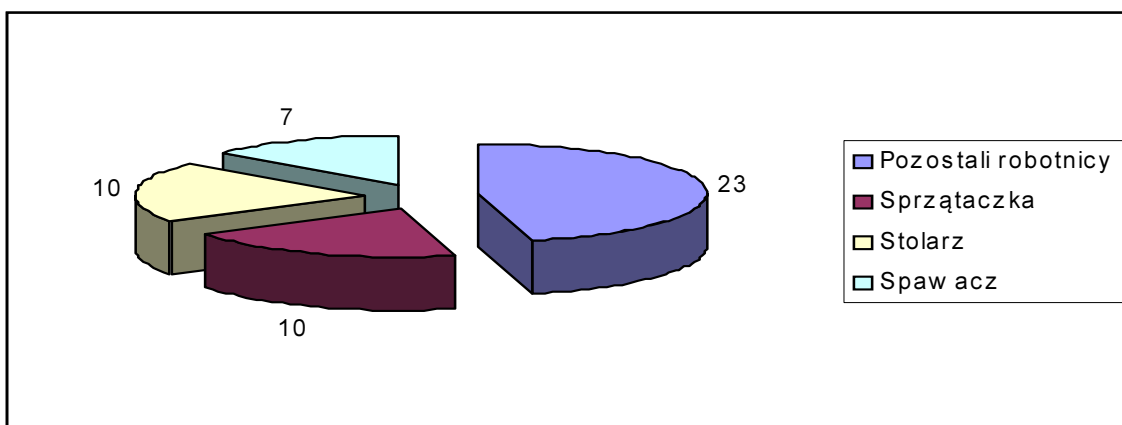

Źródło: Badanie własne.

Na terenie Powiatu Bydgoskiego kandydaci poszukiwani będą/ są w zawodach:

- Animator kultury,
- Asystent bankowości,
- Asystent ekonomiczny,
- Drukarz,
- Ekonomista,
- Elektromechanik urządzeń chłodniczych,
- Inżynier budownictwa,
- Inżynier budowy dróg,
- Nauczyciel (geografii, historii, szkół podstawowych),
- Operatorzy i monterzy maszyn,
- Opiekun w domu pomocy społecznej,
- Robotnicy przy pracach prostych,
- Pracownik administracyjnych,
- Sekretarka,
- Spawacz,
- Specjalista (ds. marketingu, kadr),
- Sprzątaczką,
- Sprzedawca,
- Stolarz,
- Ślusarz.

Wykres 8. Wykaz najbardziej poszukiwanych zawodów według deklaracji badanych pracodawców z Powiatu Bydgoskiego.

Źródło: Badanie własne.

4.3. Planowany spadek zatrudnienia w 2009 roku.

13,18% respondentów przewiduje zwolnienia w swoim przedsiębiorstwie (w tym 3,64% z Powiatu Bydgoskiego). Planowane jest zwolnienie ogółem 337 pracowników, w tym 89 przez pracodawców z terenu Powiatu Bydgoskiego.

Spadek zatrudnienia planują przede wszystkim firmy średnie, tj. zatrudniające od 50 do 249 osób. Stanowią one 10,00% ogólnej liczby respondentów.

Większość decydentów planujących zwolnienia w przedsiębiorstwie w roku 2009, jako powód podaje sytuację ekonomiczną firmy (58,62%) bądź redukcję etatów (24,14%, np. z powodu zakończenia umów o pracę). Badane firmy tłumaczą redukcję zatrudnienia także reorganizacją przedsiębiorstwa (10,34%) oraz nabyciem uprawnień emerytalnych przez pracowników (6,90%).

TABELA 4. Przedsiębiorstwa planujące redukcję zatrudnienia w 2009r. według wielkości.

Wielkość firmy	SPADEK ZATRUDNIENIA (ilość firm deklarujących redukcję zatrudnienia)								OGÓŁEM
	Powiat Bydgoski								
	Bydgoszcz	Białe Błota	Solec Kujawski	Dąbrowa Chełmińska	Koronowo	Nowa Wieś Wielka	Osielsko	Ogółem z Powiatu Bydgoskiego	
10 - 49	2							0	2
50 - 249	15*		2	1	2	1	1	7	22
powyżej 250	4	1						1	5
Ogółem	21*	1	2	1	2**	1	1	8	29

* w tym 4 firmy deklarujące zarówno zatrudnienie jak i zwolnienia pracowników

**w tym 2 firmy deklarujące zarówno zatrudnienie jak i zwolnienia pracowników

Źródło: Badanie własne.

W Bydgoszczy redukcja zatrudnienia planowana jest w zawodach:

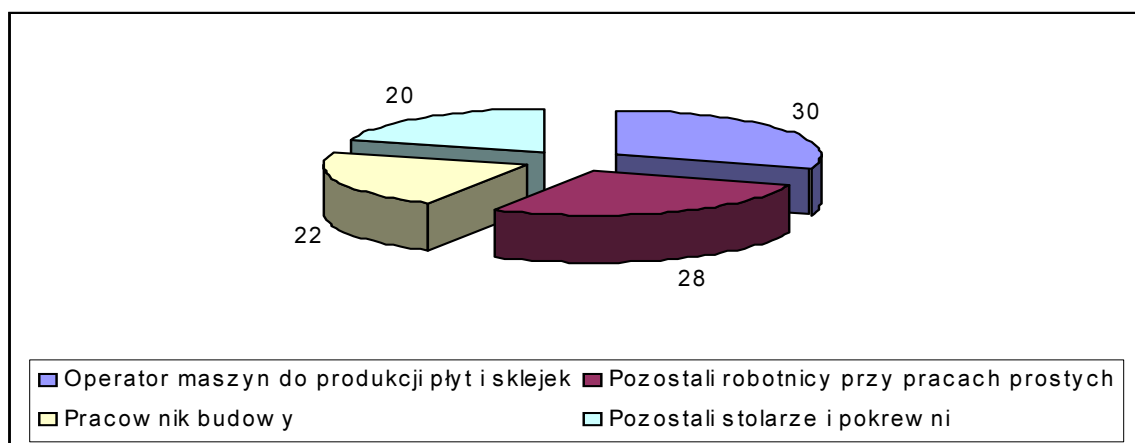
- Frezer,
- Garderobiana,
- Inżynier geodeta,
- Kierowca,
- Konfeksjoner wyrobów gumowych,
- Księgowa,
- Lakiernik,
- Magazynier,
- Maszynista maszyn offsetowych,
- Nauczyciel (historii, j. polskiego, praktycznej nauki zawodu, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych),
- Oczyszczacz konstrukcji stalowych,
- Odlewnik wyrobów z materiałów polimerowych,
- Operatorzy i monterzy maszyn,
- Portier,
- Pozostali intrologatorzy,
- Lakiernik,
- Robotnicy przy pracach prostych,
- Pracownik administracyjny,
- Pracownik budowy,
- Robotnik budowlany,
- Spawacz,
- Specjalista (ds. marketingu, handlu, programów unijnych),
- Sprzątaczką,
- Sprzedawca,
- Strażak,
- Stolarz
- Szwaczka
- Ślusarz,
- Technik geodeta,
- Tokarz,
- Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych.

Na terenie Powiatu Bydgoskiego redukcja zatrudnienia planowana jest w zawodach:

- Frezer,
- Księgowy,
- Logistyk,
- Pomoc kuchenna,
- Portier,
- Introligator,
- Nauczyciel gimnazjum,
- Operatorzy i monterzy maszyn,
- Ślusarz,
- Tokarz.

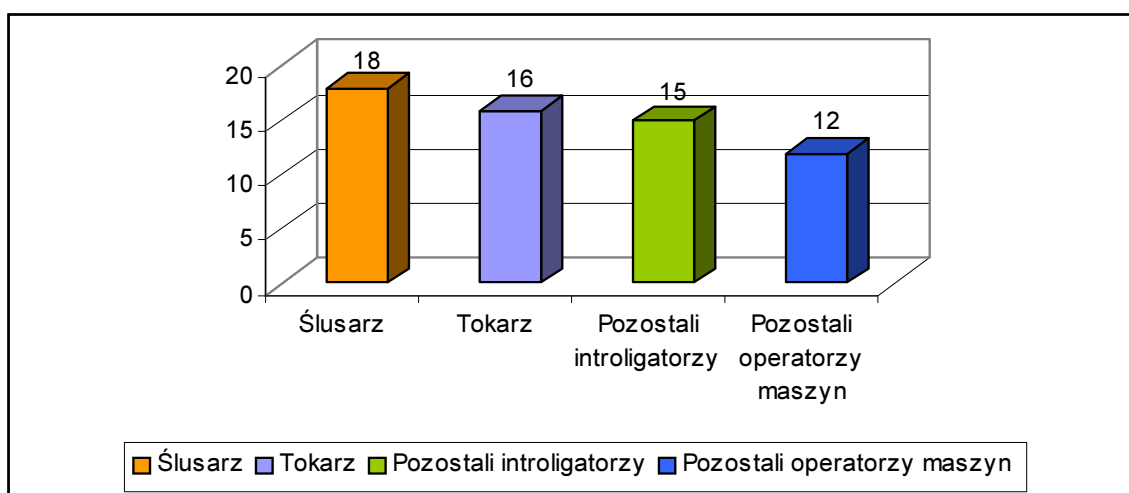
Poniższe wykresy przedstawiają zawody, w których planowana jest redukcja etatów.

Wykres 9. Grupa zawodów, w których planowane są najliczniejsze zwolnienia pracowników w Bydgoszczy.

Źródło: Badanie własne.

Wykres 10. Grupa zawodów, w których planowane są najliczniejsze zwolnienia pracowników w Powiecie Bydgoskim.

Źródło: Badanie własne.

4.4. Przedsiębiorstwa nie planujące zmian w zatrudnieniu.

- 59,09% respondentów nie przewiduje zmian zatrudnienia w swoim przedsiębiorstwie (w tym 7,73% z Powiatu Bydgoskiego).
- Jeden decydent nie udzielił odpowiedzi na pytanie.

TABELA 5. Przedsiębiorstwa, które nie planują zmian w zatrudnieniu w 2009 wg wielkości.

Wielkość firmy	BRAK ZMIAN W ZATRUDNIENIU								OGÓŁEM
	Powiat Bydgoski								
	Bydgoszcz	Białe Błota	Solec Kujawski	Dąbrowa Chełmińska	Koronowo	Nowa Wieś Wielka	Osielsko	Ogółem z Powiatu Bydgoskiego	
9 i poniżej	2							0	2
10 - 49	15	1	1				1	3	18
50 - 249	81	2	3	1	3		3	12	93
powyżej 250	14		1					1	15
brak danych	1		1					1	2
Ogółem	113	3	6	1	3		4	17	130

Źródło: Badanie własne.

TABELA 6. Prognozowany wzrost/ spadek zatrudnienia wg wielkości przedsiębiorstwa w roku 2009.

Wielkość firmy	WZROST		SPADEK		BEZ ZMIAN		OGÓŁEM wskazanie	
	N	udział w %	N	udział w %	N	udział w %	N	udział w %
	9 i poniżej	0	0,00	0	0,00	2	0,88	2
10 - 49	9	3,98	2	0,88	18	7,96	29	12,83
50 - 249	45	19,91	22	9,73	93	41,15	160	70,80
powyżej 250	13	5,75	5	2,21	15	6,64	33	14,60
brak danych	0	0,00	0	0,00	2	0,88	2	0,88
OGÓŁEM wskazania	67	29,65	29	12,83	130	57,52	226*	100,00

Źródło: Badanie własne.

*z powodu wykazania zarazem zwolnienia jak i zatrudnienia pracowników, wartość ogólnej liczby respondentów nie wynosi 220.

5. Proces rekrutacji.

Zadano respondentom pytanie: „Czym Państwo kierują się przy przyjmowaniu kandydatów do pracy?”. Badani pracodawcy mieli do wyboru sześć kategorii:

- poziom wykształcenia,
- wiedza ogólna,
- umiejętności praktyczne,
- cechy personalne,

- wiek,
- doświadczenie zawodowe.

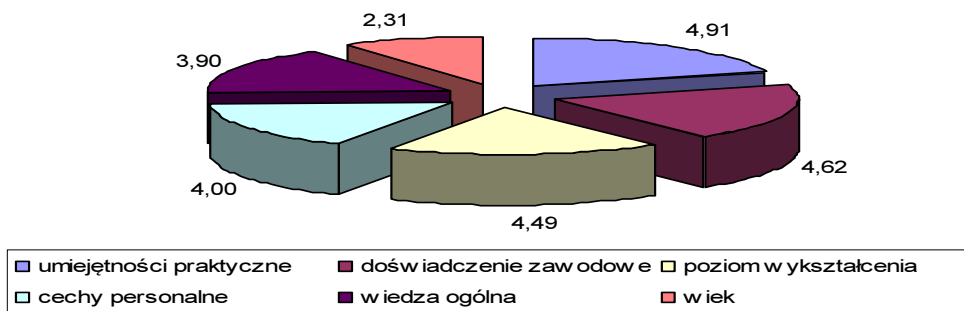
Poza tym respondenci wskazali inne cechy, uznane przez nich jako istotne podczas przyjmowania kandydatów do pracy. Były to:

- chęć i zaangażowanie w zdobywaniu nowych umiejętności,
- umiejętność pracy zespołowej,
- umiejętność szybkiego uczenia się,
- umiejętność obsługi komputera,
- samodzielność,
- dyspozycyjność,
- komunikatywność,
- posiadanie uprawnień do wykonywania zawodu (np. licencja pracownika ochrony),
- predyspozycje psychofizyczne do pracy w placówce pomocy społecznej,
- przygotowanie praktyczne i pedagogiczne z osobami upośledzonymi umysłowo,
- znajomość specyfiki pracy w szkole,
- posiadanie stopnia niepełnosprawności,
- wyniki testu przeprowadzonego w placówce, dotyczącego tematyki związanej z branżą (ustawy itp.),
- znajomość branży.

Najwyższą średnią ocen uzyskała kategoria – umiejętności. Średnia wynosiła 4,91, co oznacza, iż jest to cecha najbardziej pożądana u kandydatów do pracy. Ponadto wysoko oceniono: „doświadczenie zawodowe” – 4,62, „poziom wykształcenia” – 4,49 oraz „cechy personalne” – 4,00. Kategoria „wiedza” osiągnęła średnią ocen 3,90, co może wynikać z braku możliwości sprawdzenia posiadanej przez kandydatów wiedzy w procesie rekrutacyjnym.

Wykres 11.

Średnia ocen cech wymaganych przez pracodawców u kandydatów ubiegających się o pracę

Źródło: Badanie własne.

Wśród cech wskazanych przez respondentów podczas swobodnej wypowiedzi w kategorii: „inne, jakie cechy kandydatów są istotne w procesie rekrutacyjnym”, zanotowano: posiadanie uprawnień do wykonywania zawodu (5 wskazań), po dwa wskazania: samodzielność, komunikatywność oraz umiejętność pracy w zespole.

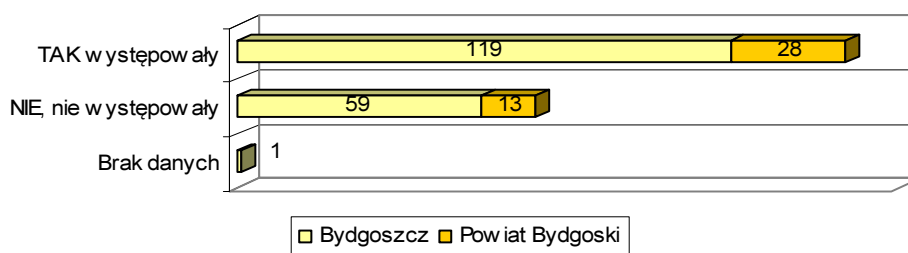
5.1. Trudności związane z pozyskaniem nowych pracowników.

Badanie pozwoliło zidentyfikować problemy z jakimi spotykają się pracodawcy w trakcie rekrutacji.

Spośród badanych bydgoskich przedsiębiorców 54,09% potwierdziło występowanie trudności podczas poszukiwania pracowników. W Powiecie Bydgoskim problemy w procesie rekrutacyjnym wskazało 12,73% respondentów. 32,73% pracodawców nie miało trudności w pozyskaniu pracowników do pracy (w tym 5,91% pracodawców z Powiatu Bydgoskiego). Odpowiedzi nie udzieliło 0,45% badanych. Szczegółowe zestawienie przedstawia poniższy wykres:

Wykres 12.

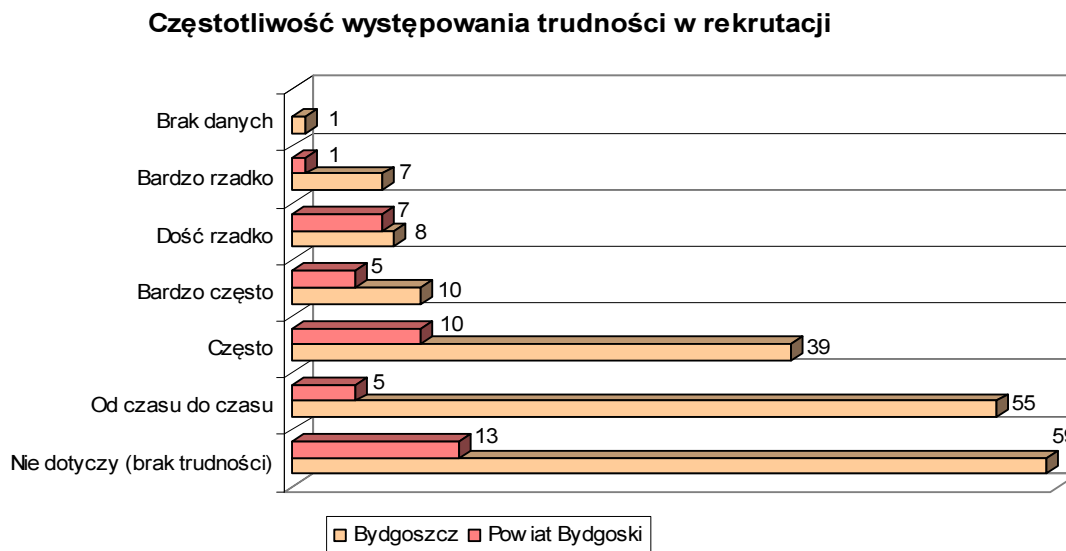
Występowanie trudności w znalezieniu pracowników

Źródło: Badanie własne.

66,82% przedsiębiorców napotyka w trakcie rekrutacji problemy - wśród nich 27,27% zaznaczyło kategorię „od czasu do czasu”. Pracodawcom z powiatu Bydgoskiego o wiele trudniej pozyskać pracownika, niż pracodawcy z Bydgoszczy.

Wykres 13.

Źródło: Badanie własne.

Najczęściej występujące trudności w procesie rekrutacji to: brak pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje – 33,65% wskazań respondentów (w tym 6,73% z Powiatu Bydgoskiego) oraz brak zainteresowania ofertą z powodu nieatrakcyjnych warunków pracy – 15,71% (w tym 2,88% z Powiatu Bydgoskiego). Ponadto 3,53% pracodawców wskazało inne niż wymienione w ankiecie trudność w pozyskaniu pracowników.

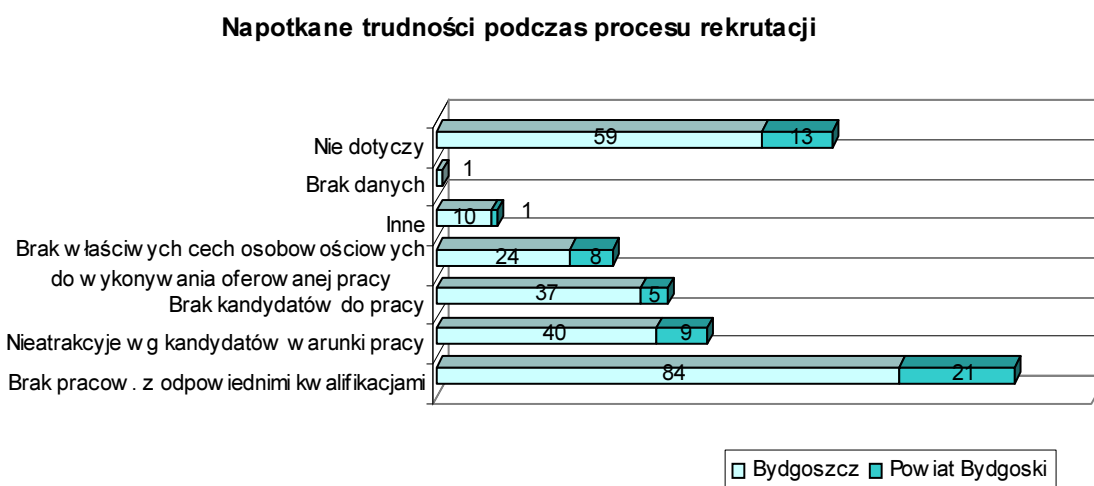
Były to:

- brak doświadczenia (0,64% respondentów),
- brak kandydatów spełniających wymogi wg ustawy o zatrudnieniu w sektorze publicznym (0,32% respondentów),
- brak nauczycieli matematyki, j. polskiego, j. angielskiego, praca na czas zastępstwa (0,32% respondentów),
- brak odpowiedzialności, zaangażowania, identyfikacji się z celami firmy (0,32% respondentów),
- brak pracowników z uprawnieniami do obsługi suwnic, dźwigów (0,32% respondentów),
- brak stażu pracy w strukturach samorządowych (0,45% respondentów),

- zawyżanie kwalifikacji przez kandydatów – brak pokrycia w praktyce (0,32% respondentów),
- brak chętnych do pracy na terenie całego kraju (0,32% respondentów),
- stała liczba etatów (0,32% respondentów),
- sytuacja rodzinna kandydatów, otrzymywanie świadczeń z MOPS-u, praca „na czarno” (0,32% respondentów).

Dokładny rozkład odpowiedzi na pytanie o trudności pojawiające się w trakcie rekrutacji ilustruje poniższy wykres:

Wykres 14.

Źródło: Badanie własne.

5.2. Preferowane formy rekrutacji.

Pracodawcy poszukują pracowników za pośrednictwem urzędu pracy - 27,01% respondentów (w tym 4,98% z Powiatu Bydgoskiego). Informacje o wolnych miejscach pracy pracodawcy umieszczają również na łamach prasy, radia i telewizji - 26,82% respondentów (w tym 4,41% z Powiatu Bydgoskiego) oraz 17,05% badanych pracodawców (w tym 4,41% ankietowanych z Powiatu Bydgoskiego) poszukuje kandydatów do pracy w internecie.

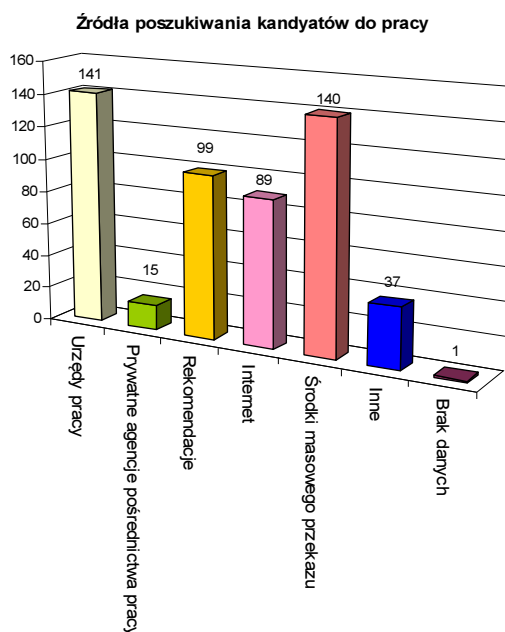
Ponadto 7,09% badanych pracodawców wskazało inne (niż wskazane w ankiecie) kategorie odpowiedzi). Wśród nich znalazły się takie jak:

- bank danych w Wydziale Oświaty – 0,19% wskazań,
- baza danych w Urzędzie Miasta Bydgoszczy – 0,38% wskazań,
- BIP – 1,72% wskazań,

- biura karier na uczelniach wyższych – 0,96% wskazań,
- plakaty zachęcające do pracy w danej firmie – 0,19% wskazań,
- indywidualne zgłoszenia kandydatów (cv składane w siedzibie zakładu pracy) – 1,72% wskazań,
- lokalne instytucje np. Inkubator Przedsiębiorczości - 0,38% wskazań,
- MOPS, MOPR, MONAR – 0,19% wskazań,
- ogłoszenia na terenie przedsiębiorstwa - 0,57% wskazań,
- opinie dyrektorów szkół, w których nauczyciele są/ byli zatrudnieni - 0,19% wskazań,
- periodyki medyczne – 0,19% wskazań,
- rekrutacja wewnętrzna – 0,38% wskazań.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15.

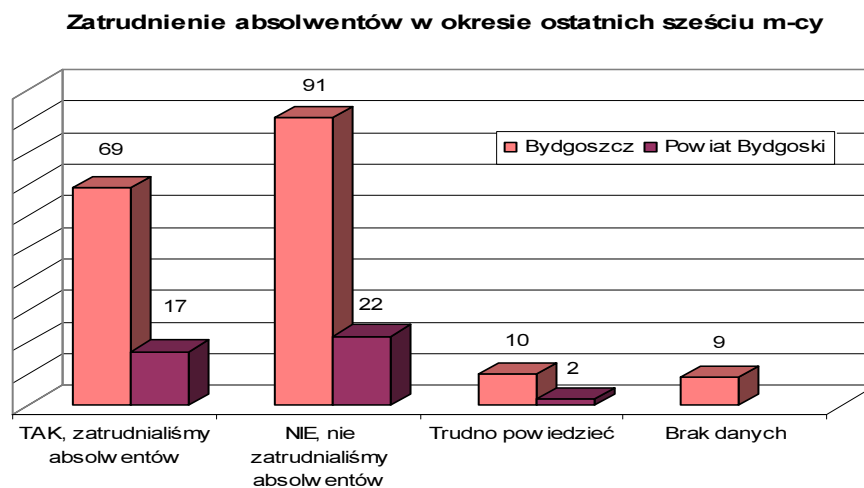
Źródło: Badanie własne.

6. Ocena absolwentów pod kątem ich predyspozycji do wejścia na rynek pracy.

Uzyskane, dzięki sondażowi informacje nie są optymistyczne. Okazało się, bowiem, że niespełna połowa pracodawców zatrudnia młodzież wkraczającą na lokalny rynek pracy. Wśród 39,09% respondentów zatrudniających absolwentów jako pracowników - 7,73% to pracodawcy z terenu Powiatu Bydgoskiego. Zdecydowaną liczniejszą grupę stanowili

pracodawcy nie zatrudniają absolwentów w okresie ostatnich sześciu miesięcy. Niepewni tj. wskazujący odpowiedź „trudno powiedzieć” to 4,09% ogółu respondentów.

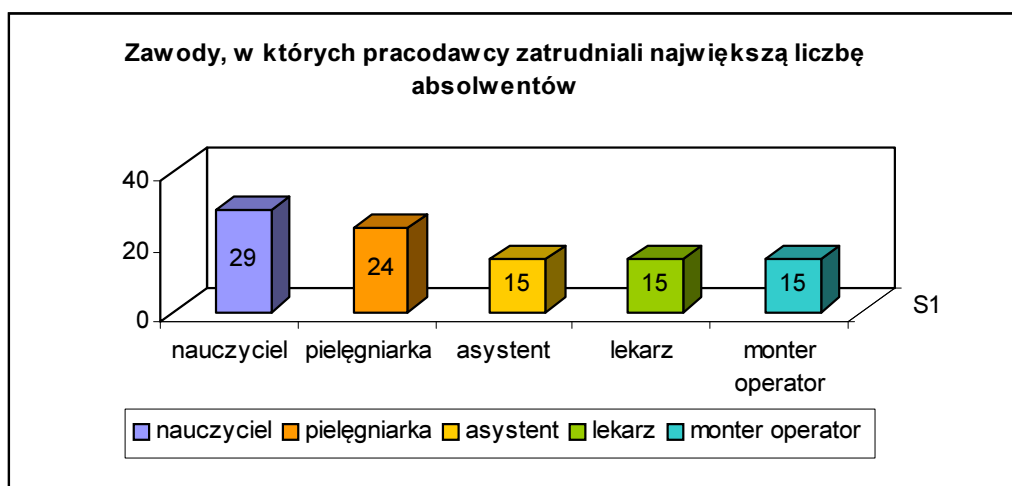
Wykres 16.

Źródło: Badanie własne.

Zatem, co trzeci respondent zatrudniał absolwentów wkraczających na lokalny rynek pracy. Na stanowisku nauczyciela zatrudnionych było 29 absolwentów (w tym 6 w zakładach pracy z Powiatu Bydgoskiego), 24 na stanowisku pielęgniarki, 15 osób z wykształceniem wyższym na stanowisku asystenta.

Wykres 17.

Źródło: Badanie własne.

TABELA 7. Stanowiska, na których zostali zatrudnieni absolwenci w okresie ostatnich 6m-cy.

Stanowisko	Bydgoszcz		Powiat Bydgoski		OGÓŁEM	
	Wykształcenie	Liczba osób	Wykształcenie	Liczba osób	LICZBA	%
Aktor	wyższe	1			1	0,28
Aparatowy	wyższe	4			4	1,13
Asystent	wyższe	15			15	4,24
Asystent	policealne/ średnie zaw.	2			2	0,56
Bufetowa	wyższe	1			1	0,28
Cukiernik			zasadnicze zawodowe	1	1	0,28
Do przyuczenia w zawodzie tapicer	liceum ogólnokszt.	2			2	0,56
Doradca zawodowy - stażysta	wyższe	4			4	1,13
Drukarz	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Dysponent	wyższe	4			4	1,13
Ekspedientka	policealne/ średnie zaw.	3			3	0,85
Ekspedientka	szkoła podstawowa	1			1	0,28
Elektroakustyk	liceum ogólnokszt.	1			1	0,28
Elektromechanik pom. ciep. i och.śr.	wyższe	1			1	0,28
Farmaceuta	wyższe	2			2	0,56
Fizjoterapeuta	wyższe	3			3	0,85
Handlowiec	wyższe	6			6	1,69
Informatyk	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Inspektor	wyższe	4			4	1,13
Instruktor	wyższe	1			1	0,28
Inżynier (ds. Elektr., urządzeń kotłowniczych)	wyższe	3			3	0,85
Kasjer - sprzedawca	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Kasjer - sprzedawca	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Kelner	liceum ogólnokszt.	5			5	1,41
Kelnerka	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Kierowca			policealne/ średnie zaw.	1	1	0,28
Kontroler ruchu	liceum ogólnokszt.	1			1	0,28
Kucharz	zasadnicze zawodowe	2			2	0,56
Kucharz	wyższe	1			1	0,28
Kuchnia farb	policealne/ średnie zaw.	2			2	0,56
Laborant chemiczny	wyższe	2			2	0,56
Legalizator	wyższe	3			3	0,85
Lekarz	wyższe	15			15	4,24
Magazynier - kierowca	liceum ogólnokszt.	1			1	0,28

Maszynista maszyn offsetowych	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Mechanik pojazdowy			zasadnicze zawodowe	2	2	0,56
Mechanik pojazdowy			policealne/ średnie zaw.	6	6	1,69
Mł. Wychowawca	wyższe	4			4	1,13
Młodsza Księgowa	wyższe	1			1	0,28
Młodszy bibliotekarz	wyższe	2			2	0,56
Młodszy monter operator	zasadnicze zawodowe	15			15	4,24
Młodszy monter operator	policealne/ średnie zaw.	9			9	2,54
Młodszy referent	liceum ogólnokszt.	1	wyższe	1	2	0,56
Młodszy statystyk	wyższe	1			1	0,28
Monter - pakowacz	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Monter	policealne/ średnie zaw.	2			2	0,56
Murarz	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Nauczyciel	wyższe	23	wyższe	6	29	8,19
Operator maszyn	policealne/ średnie zaw.	7			7	1,98
Operator maszyn	liceum ogólnokszt.	1			1	0,28
Operator maszyn			zasadnicze zawodowe	3	3	0,85
Opiekun			liceum ogólnokszt./ policealne/ średnie zaw.	2	2	0,56
Pakowacz	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Pakowacz	liceum ogólnokszt.	1			1	0,28
Piekarz			zasadnicze zawodowe	1	1	0,28
Pielęgniarka	wyższe	24			24	6,78
Planista	wyższe	1			1	0,28
Pokojowa	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Pomoc nauczyciela	wyższe	1			1	0,28
Pomocnik cukiernika	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Pomocnik majstra	wyższe	1			1	0,28
Pomocnik Operatora Maszyn CNC	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Pośrednik pracy - stażysta	wyższe	5			5	1,41
Pracownik administracyjny	wyższe	13			13	3,67
Pracownik produkcji			zasadnicze zawodowe/ liceum ogólnokszt./ policealne/ średnie zaw.	3	3	0,85
Pracownik socjalny	wyższe	1			1	0,28
Programista	wyższe	3			3	0,85
Psycholog	wyższe	3			3	0,85
Ratownik medyczny	wyższe	6	wyższe/ policealne/ średnie zaw.	2	8	2,26
Recepcjonista	wyższe	3	wyższe	1	4	1,13
Referendarz sądowy	wyższe	1			1	0,28

Referent	wyższe	10			10	2,82
Referent	policealne/ średnie zaw.	8	policealne/ średnie zaw.	2	10	2,82
Referent	liceum ogólnokoszt.	1	liceum ogólnokoszt.	1	2	0,56
Referent ds. finansowych	wyższe	2			2	0,56
Rejestratorka medyczna	liceum ogólnokoszt.	3			3	0,85
Robotnik magazynowy	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Sekretarka	wyższe	2			2	0,56
Sekretarz studium	wyższe	1			1	0,28
Specjalista	wyższe	9			9	2,54
Sprzedawca	policealne/ średnie zaw.	4	policealne/ średnie zaw.	2	6	1,69
St. Informatyk	wyższe	1			1	0,28
St. Referent	wyższe	3			3	0,85
Startystyk	wyższe	4			4	1,13
Stażysta	wyższe/ policealne/ średnie zaw.	10	wyższe/ policealne/ średnie zaw.	2	12	3,39
Strażnik miejski	wyższe	1			1	0,28
Suszarnik			zasadnicze zawodowe	1	1	0,28
Ślusarz	policealne/ średnie zaw.	1			1	0,28
Ślusarz	zasadnicze zawodowe	2	zasadnicze zawodowe	3	5	1,41
Ślusarz narzędziowy	zasadnicze zawodowe	1			1	0,28
Tancerz, solista	liceum ogólnokoszt.	4			4	1,13
Technik	wyższe	1			1	0,28
Technik elektroradiolog	wyższe	2			2	0,56
Technolog	wyższe	2	wyższe	2	4	1,13
Tester oprogramowania	wyższe	1			1	0,28
Ustawiacz			zasadnicze zawodowe	2	2	0,56
Woźny	liceum ogólnokoszt.	2			2	0,56
Zaopatrzeniowiec	wyższe	3			3	0,85
OGÓŁEM wskazań		310		44	354	100,00

Źródło: Badanie własne

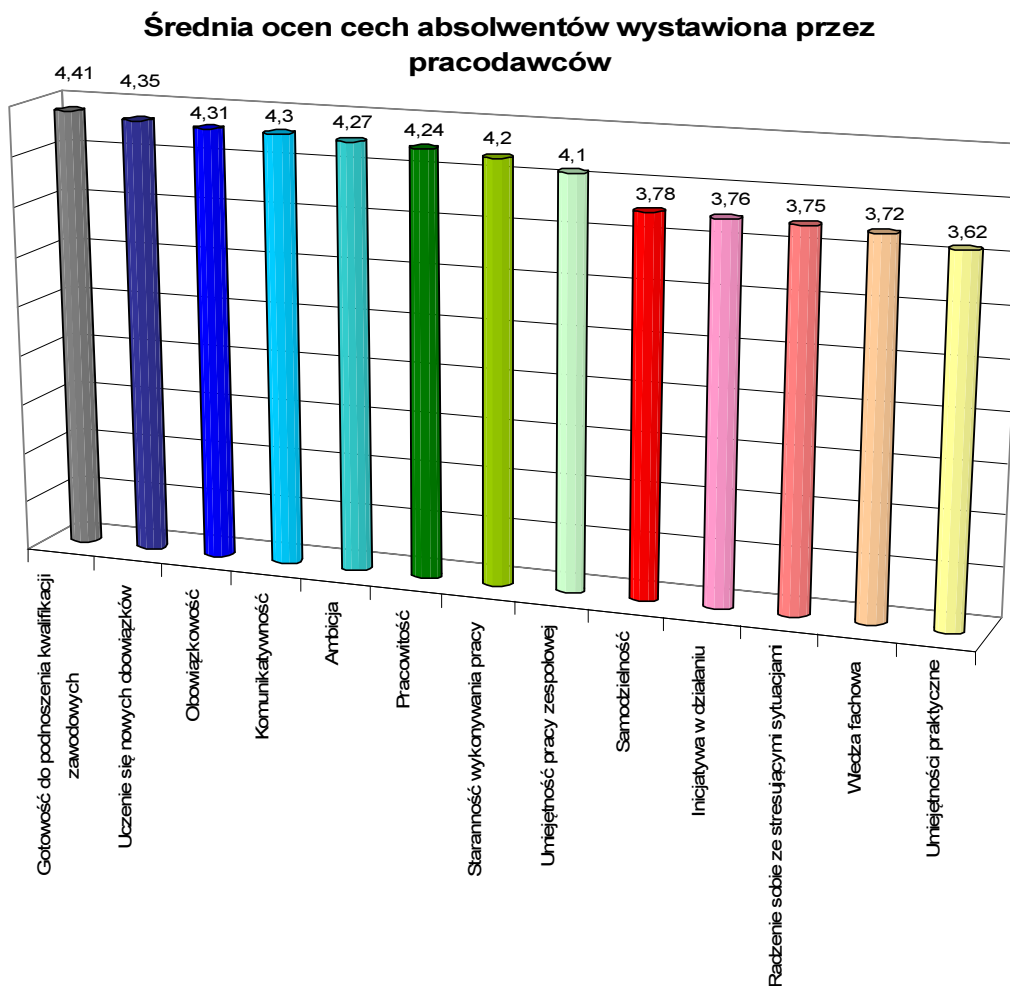
Poproszono respondentów o ocenę na skali (gdzie 2 oznaczała najniższą, a 5 najwyższą ocenę) poszczególne cechy:

- wiedzę fachową,
- umiejętności praktyczne,
- uczenia się nowych obowiązków,
- staranności wykonywania pracy,
- obowiązkowości,
- radzenia sobie ze stresującymi sytuacjami,
- umiejętności pracy zespołowej,
- gotowości do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

- ambicji,
- komunikatywności,
- pracowitości,
- inicjatywy w działaniu,
- samodzielności.

Szczegółowe dane (średnią ocen) przedstawia poniższy wykres:

Wykres 18.

*przy obliczaniu średniej ocen wzięto po uwagę ilość ocen 2, 3, 4, 5. Bez 9, oznaczającej „nie wiem” oraz „braku danych” i „nie dotyczy”

Źródło: Badanie własne.

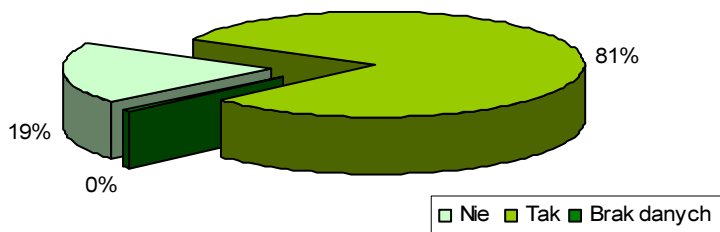
7. Planowana współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

Ważnym aspektem było określenie zakresu współpracy decydentów z Powiatowym Urzędem Pracy w Bydgoszczy. Pytanie brzmiało: *Czy Państwa firma zamierza współpracować z Powiatowym Urzędem Pracy?* Okazało się, iż 80,45% badanych

przedsiębiorców (w tym 16,36% z Powiatu Bydgoskiego) korzystać będzie z usług PUP Bydgoszcz.

Wykres 19.

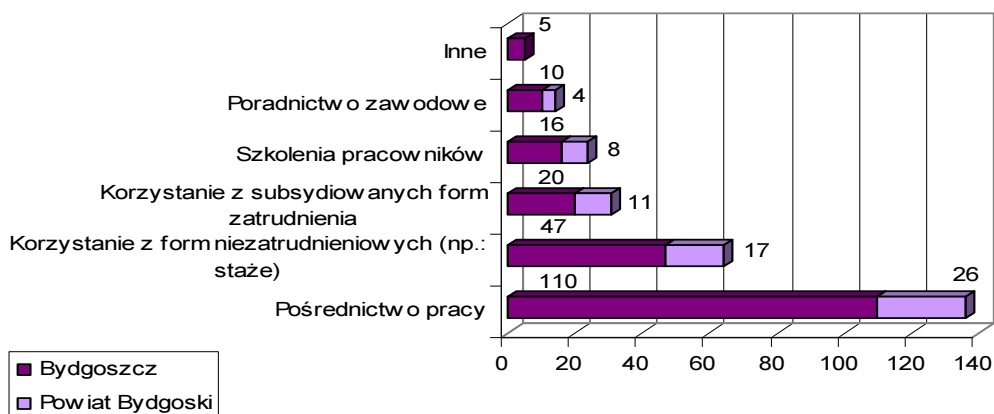
Czy Państwa firma zamierza współpracować z Powiatowym Urzędem Pracy?

Źródło: Badanie własne

Wykres 20.

Zakres planowanej współpracy z PUP Bydgoszcz

Źródło: Badanie własne.

Wnioski.

1. Na początku 2009r. badane przedsiębiorstwa deklarowały brak planów związanych ze zwiększeniem bądź zmniejszeniem zatrudnienia w firmie. Stanowili oni 59,09% respondentów.
2. 30,45% respondentów zamierza zatrudnić łącznie 443 pracowników w 2009r. Pracę mają znaleźć specjaliści w zakresie: sprzedaży, spawania, budownictwa, pracy administracyjnej – biurowej oraz operatorzy maszyn i urządzeń
3. Firmy biorące udział w sondażu to przede wszystkim zakłady zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (36,82%), edukacją (11,36%) oraz handlem hurtowym i detalicznym (7,73%).
4. Niespełna 40% respondentów zatrudniała absolwentów. Zajmowali oni stanowiska przede wszystkim w zawodach: nauczyciel, pielęgniarka, asystent, lekarz, monter operator. Pracodawcy wysoko ocenili u młodych pracowników ich gotowość do podnoszenia kwalifikacji, obowiązkowość, komunikatywność oraz ambicję.
5. Pożądane jest posiadanie przez kandydatów do pracy umiejętności praktycznych. Nie liczy się natomiast wiek potencjalnych pracowników.
6. 66,82% badanych pracodawców napotyka na problemy podczas rekrutacji. Przede wszystkim dotyczą one: braku pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, nieatrakcyjnych wg kandydatów warunków pracy oraz braku kandydatów ubiegających się o zatrudnienie w Powiecie Bydgoskim.
7. Pracodawcy poszukując kandydatów do objęcia stanowiska korzystać będą z pomocy urzędu pracy oraz środków masowego przekazu. Dodatkowo biorą pod uwagę rekomendacje osób ze swojego otoczenia.
8. 80,45% badanych przedsiębiorców korzystać będzie z usług bydgoskiego urzędu pracy, głównie z zakresu pośrednictwa pracy oraz form tzw. niezatrudnieniowych.